

ÎMPĂRTĂŞIREA ECUMENISTĂ

unirea creştinismelor
sau
apostazia veacului

ÎMPĂRTĂŞIREA ECUMENISTĂ

unirea creştinismelor
sau
apostazia veacurilor

www.mirem.ro

ISBN 960-243-769-73

SPOUDON

Thessalonica – Greece
2008

Mulţumim

Prea Cucernicului Părinte Theodoros Zisis, prodecan al Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Tesalonic, pentru bunăvoinţa de a ne acorda dreptul şi binecuvântarea publicării acestei lucrări apologetice, spre slava Bisericii Ortodoxe de pretutindeni.

Şi împletind o cunună de spini, I'au pus'o pe cap şi în mâna Lui cea dreaptă trestie; şi, îngenunchind înaintea Lui îşi băteau joc de El

ECUMENIŞTII CREŞTINI, ÎNTRE DEZBINARE ŞI UNIRE

Nădăjduiam ca o carte ca aceasta să nu fie niciodată scrisă, iar aceste cuvinte să nu trebuiască a fi vreodată rostite. Dar vremurile o cer, silite de două împrejurări

deosebite ale acestui an, când la 6 ianuarie, de ziua Bobotezei la Oradea, Episcopul ortodox Sofronie Drincec a săvârşit slujba de sfinţire a Aghesmei Mari împreună cu mai-marele prelat greco-catolic Virgil Bercea, dar mai ales când la 25 mai la Timişoara, Episcopul ortodox Nicolae Corneanu s'a împărtăşit din potirul greco-catolic, în cadrul unei liturghii săvârşite de Monseniorul Francisco Javier Lozano, reprezentant al Nunţiului Papal în România.

Entuziasmul mulţimilor din acele zile nu putea să arate decât bucuria că, în sfârşit, „mai marii" ortodoxiei şi catolicismului fac paşi serioşi către unirea creştinismului. Cât de îndreptăţită este această efuziune populară, încercăm să arătăm în cele ce urmează.

Multa vorbărie şi marele miraj mediatic privind unionismul creştin se întemeiază pe două principii fundamental greşite: că Ortodoxia şi Catolicismul împărtăşesc în teologie şi în taine acelaşi Hristos, şi că de 1500 de ani încoace, din cauza orgoliilor omeneşti şi hotărârilor pripite ale trecutului, Creştinismul a ajuns atât de dezbinat între Răsărit şi Apus.

Încălecată pe ipotezele de mai sus, logica omenească „funcţionează" mai departe relativ simplu: dezbinarea între cei ce cred în acelaşi Hristos este rea, deci orice încercare de unire a creştinilor este bună, chiar „providenţială".

Totuşi, *împărtăşesc creştinii ortodocşi cu cei catolici acelaşi Hristos?* – aici este prima piatră de poticnire. Ortodocşii ispitiţi să răspundă

afirmativ, să ia aminte ce înseamnă până la capăt acest lucru.

Atunci când de Dumnezeu luminaţii Sfinţi Părinţi au alcătuit la primele Soboare ale Bisericii Apostolice, întreg şi desăvârşit Crezul Ortodox, au legat cu anateme de nedezlegat pe cei care vor îndrăzni a adăuga sau a scoate ceva dintr'însul, osândindu-i pe aceştia ca pe ereticii care batjocoresc învăţătura curată şi mântuitoare a Bisericii. Ortodocşii care astăzi se roagă, cred şi mărturisesc (şi) „hristosul" latin, preschimbat cu totul prin adaosul eretic Filioque, se fac de bunăvoie eretici şi singuri se pun sub osânda Bisericii Apostolice.

Ortodocşii ecumenişti de astăzi sunt din păcate nişte credincioşi duplicitari, care cu buzele rostesc Crezul Bisericii dar totodată se împărtăşesc cu „tainele" latine, arătându'şi de fapt necredinţa în cea Una, Sfântă, Sobornicească şi Apostolească Biserică Ortodoxă, de vreme ce mărturisesc un Hristos a două „biserici surori" sau mai multe feluri de „creştinisme".

Mulţi ortodocşi iubitori de *hristos latin* au ajuns să creadă că hotărârile Soboarelor Bisericii şi scrierile Sfinţilor Părinţi - care de'a lungul timpului au vădit credinţa papei drept eretică - sânt nişte prăfuite păreri omeneşti izvorâte din răfuieli politice sau neînţelegeri personale. Aşa, ortodocşii ajung să tăgăduiască de fapt adevărul în care s'au mântuit Sfinţi ca Fotie cel Mare, Marcu al Efesului, Grigorie Palama, Nectarie de

Eghina, Iustin Popovici, aceştia fiind văzuţi[1] acum ca nişte extremişti lipsiţi de dragoste creştinească, de vreme ce au „dezbinat” prin scrierile lor şi nu au făcut nimic pentru a uni „bisericile”.

Sub acelaşi chip, al înfrăţirii ecumeniste cu Catolicismul, ortodocşii ajung să tăgăduiască de fapt mărturiile Soboarelor de la Constantinopol din 1341, Constantinopol din 1583, Constantinopol din 1722, Constantinopol din 1727, Constantinopol din 1838, Enciclica celor patru patriarhi ai Orientului şi a Sinoadelor lor din 1848, iarăşi Constantinopol din 1895 şi celelalte Soboare ale creştinătăţii, care au reînnoit anatemele asupra papalităţii eretice şi au mărturisit că numai Biserică Ortodoxă este Biserica cea Una, Sfântă, Sobornicească şi Apostolică.

Ortodocşii care cred (şi) în „hristosul” latin, cred totodată că urmaşul Apostolului Petru pe pământ este papa, şi că Dumnezeu l’a pus singur conducător al Bisericii, acesta putând hotărî orice voieşte în numele Bisericii, ca unul ce nu poate greşi, infailibil fiind. Aşa ortodocşii ajung să fie părtaşi, odată cu primirea „hristosului” catolic, la fărădelegile pe care, de’a lungul timpului, descendenţa papală le’a săvârşit în schimbarea credinţe apostolice.

---

[1] Deşi le citesc acatistele şi le cer rugăciunile, ortodocşii unionişti habar nu au că prin ecumenism le defaimă învăţătura.

Ortodocşii care cred (şi) în „hristosul" latin, totodată recunosc şi primesc toate uciderile săvârşite în *numele lui Dumnezeu* de „sfânta" Inchiziţie, primesc uciderile războaielor „cruciate" duse în numele lui Dumnezeu pentru dobândirea de pământuri şi avuţii, se fac părtaşi la uciderile mărturisitorilor ortodocşi care şi'au vărsat sângele în mâinile latinilor atunci când aceştia nu le'au cerut „decât" recunoaşterea supremaţiei papale. Tot aşa, ortodocşii ajung să tăgăduiască credinţa cea dreaptă şi să hulească sfinţenia mărturisitorilor ardeleni: Sofronie, Oprea, Visarion, Ioan, Iosif, Sava, a mucenicilor athoniţi şi a tuturor sfinţilor care s'au împotrivit de'a lungul vremii nemântuitoarelor dogme şi inovaţii papale.

Pentru aceasta, nesăbuitele gesturi ale ierarhilor ortodocşi de a se împărtăşi din potirul latin sau de a împreună-sluji cele sfinte laolaltă cu greco-catolicii, înseamnă pentru Trupul Bisericii un singur lucru: recunoaşterea pe faţă a stricatelor învăţături papistăşeşti şi arătarea acestora ca fiind creştine şi mântuitoare.

Mai de folos turmei este ca episcopul eretic să se arate pe sine străin de învăţătura Bisericii şi să treacă în tagma cea ereticească[2], decât să lucreze în numele Bisericii „taina fărădelegii", amestecând binele cu răul, credinţa cu necredinţa şi adevărul cu minciuna, spre

---

[2] Doar dacă nu se pocăieşte şi se întoarce la adevărata credinţă de care cu osârdie s-a lepădat.

amăgirea acelor suflete care vor întru adevăr să se mântuiască.

Să ia aminte cei care pun la căpătâi simţămintele „de bine” ale mulţimilor, „iubirea” universală, citate din „drepturile omului” sau din Constituţia Europei, atunci când unesc sau cântăresc cu atâta seriozitate cele ale credinţei creştine. „Crezurile” fără adevăr apostolic, „adevărurile” nerostite de Sfinţii Părinţi, „dogmele” anatemizate de Soboarele Bisericii, „profeţiile” teologilor ecumenişti, toate acestea *ajung până la sfârşit să unească împotriva adevărului Bisericii şi să dezbine dragostea în singurul Hristos*.

Ne'am obişnuit deja să vedem cum creştinii sau specialiştii teologi ai acestei lumi, judecă şi hotărăsc în cele ale credinţei creştine nemaiţinând seama de „rigidele” învăţături de credinţă ale Bisericii, de „învechitele” Canoane ale Sfintelor Soboare, de scrierile „expirate” ale Sfinţilor Părinţi.

Acestora toţi, ca o ultimă sfătuire, li s'au aşternut înainte, în următoarele capitole ale acestei cărţi, întâlnirea cu minunea dumnezeiască, cu izvorul adevărului istoric şi cu mărturiile Părinţilor duhovniceşti, ca ultimele pietre de poticnire în calea căderii omului creştin contemporan.

Ierom. Visarion Moldoveanu

De aceea vă zic: Orice păcat şi orice hulă se va ierta oamenilor, dar hula împotriva Duhului nu se va ierta.

O FAPTĂ MINUNATĂ DE PE VREMEA DOMNITORULUI MIHAI VITEAZU

Când Mihai Vodă, domnul Ungro-Vlahiei, l'a alungat pe Andrei Bathory şi a luat sceptrul Ardealului, a sosit în oraşul de scaun, numit Bălgrad, şi a voit ca să zidească acolo, în oraş, o biserică ortodoxă.

Însă preoţii, orăşenii şi toţi boierii, fiind de credinţă latinească, nu'i îngăduiau să zidească, zicând că ei sânt de credinţă dreaptă şi de aceea

nu doresc să aibă în oraşul lor o biserică de lege străină.

Atunci domnitorul le'a spus: *„Voi nu sânteţi mărturisitori ai dreptei credinţe, căci nu aveţi harul Sfântului Duh în biserica voastră. Noi însă, fiind dreptcredincioşi, avem puterea cea adevărată a harului Sfântului Duh, pe care şi cu fapta sântem gata întotdeauna s'o arătăm, cu ajutorul lui Dumnezeu"*. Dar ei voiau să'şi dovedească dreptatea prin înfruntare de cuvinte şi dispute.

Ci el le'a zis: *„Nu, nu prin dispute, ci cu fapta vreau s'o dovediţi, altfel vă voi arăta eu, întru încredinţarea tuturor"*. Iar ei i'au spus: *„Cum să arătăm? Căci nu e cu putinţă să dovedim decât cu cuvântul Sfintelor Scripturi"*.

El le'a zis: *„În dispute este osteneală fără de capăt, dar noi, fără înfruntări de vorbe, putem uşor să dovedim cu ajutorul lui Dumnezeu.*

Haideţi, zice, în mijlocul oraşului şi acolo să ni se aducă apă curată, iar arhiereul meu şi preoţii o vor sfinţi în văzul tuturor. Tot aşa vor face şi ai voştri, deosebit, şi, sfinţind'o, o vom pune în biserica voastră cea mare, în vase osebite, pe care le vom astupa şi le vom pecetlui cu peceţile noastre, pecetluind şi uşa bisericii pentru 40 de zile. Şi a cui apă va rămâne nestricată, ca şi cum de'abia ar fi fost scoasă din izvor, credinţa aceluia este dreaptă, iar dacă apa cuiva se va strica, credinţa lui este rea.

Dacă apa mea va rămâne nestricată, cum nădăjduiesc că mă va ajuta Dumnezeu, voi n'o să vă mai împotriviţi şi o să'mi îngăduiţi să zidesc

biserica, iar dacă nu, facă'se voia voastră, n'am s'o zidesc".

Ei au strigat cu toţii într'un glas: *„Bine, bine, să fie aşa!"*.

Şi, a doua zi dimineaţa, a ieşit domnitorul cu toţi boierii şi curtenii săi în piaţă, cu episcopul şi cu preoţii, slujind litia după obicei, cu cruci, cu lumânări şi candele. Şi, ajungând la locul pregătit, au săvârşit marea sfinţire a apei, rugându'se cu toţii lui Dumnezeu, cu lacrimi şi suspine, să proslăvească dreapta credinţă, iar pe cea rea s'o facă de ruşine.

Tot în piaţă, dar deoparte, în faţa tuturor, latinii au sfinţit apa şi au sărat'o. După care, astfel sfinţindu'şi apa, fiecare a turnat apa lui sfinţită în câte un vas osebit, apoi şi'au pus peceţile pe amândouă părţi ale vaselor, le'au dus şi le'au pus în biserica cea mare, au încuiat uşile, le'au pecetluit şi au plecat.

În fiecare zi, domnitorul cu episcopul, cu preoţii şi cu toţi dreptcredincioşii, se rugau, postind. Tot aşa au făcut şi latinii.

Şi după ce au trecut 25 de zile, Dumnezeu i'a dat episcopului un semn. El a venit la domnitor şi i'a zis: *„Doamne, cheamă'i pe latini şi pe preoţii lor şi nu aştepta ziua a patruzecea, cea hotărâtă. Să mergem la biserică şi, desfăcând peceţile, să deschidem uşile. Vei vedea harul lui Dumnezeu, iar robii Lui, care'şi pun cu adevărat nădejdea în El, nu se vor face de ruşine"*.

Domnitorul, deci, chemându'i pe toţi, precum l'a sfătuit episcopul, a mers la biserică

şi, deschizând uşile, au intrat cu toţii. Mai întâi, episcopul ortodox, îngenunchind, s'a rugat cu lacrimi la Dumnezeu, zicând: *„Doamne, Dumnezeule, Unul în Sfânta Treime slăvit şi preamărit, precum înainte-vreme pe dreptul Tău Ilie l'ai auzit vestind cu foc adevărul Tău şi i'ai ruşinat pe cei de rea credinţă, auzi'mă acum şi pe mine, robul Tău nevrednic, dimpreună cu toţi robii Tăi de aici, nu pentru vrednicia noastră, pe care n'o avem, ci pentru slăvirea numelui Tău sfânt şi pentru întărirea credinţei noastre, care este adevărata credinţă în Tine; arată întreg harul Sfântului Duh în apa aceasta, ca prin nestricăciunea ei să vadă toţi că numai în biserica Ta grecească şi sobornicească de la Răsărit se află credinţa cea adevărată şi harul cel adevărat al Sfântului Duh. Căci Tu eşti Singurul Care pe toate le binecuvântezi şi le sfinţeşti, Dumnezeul nostru, şi slavă Ţie Îţi înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!"*

Ridicându'se şi cântând: *„Doamne, Lumina mea şi Mântuitorul meu, de cine să mă tem"* - a rupt pecetea vasului cu apă sfinţită şi, uitându'se la ea, a găsit'o mai curată şi mai limpede decât înainte, cu mirosul neschimbat, ca şi cum ar fi fost luată dintr'un izvor curgător, după care strigat, zicând: *„Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Care Ţi'ai aplecat urechea la rugăciunile noastre, mărire Ţie, Care slăveşti Biserica Ta, slavă Ţie, Care întăreşti cu slavă credinţa cea dreaptă şi nu ne'ai făcut de ruşine în aşteptările noastre".*

Şi a zis către toţi: *„Veniţi să vedeţi cum a stat această apă atâtea zile, rămânând nestricată datorită harului Sfântului Duh, şi încredinţaţi'vă că adevărată este credinţa noastră ortodoxă”.*

Iar latinii, rugându'se şi făcând slujba după cum le era obiceiul, au rupt pecetea vasului în care se afla apa lor şi, cum l'au destupat, toată biserica s'a implut de duhoare, că s'au înspăimântat toţi latinii şi au strigat cu uimire: *„Adevărată este credinţa grecească pe care o ţine domnitorul. Să'şi zidească, deci, biserica în oraşul nostru, căci, fiindcă nu i'am îngăduit, Dumnezeu s'a mâniat pe noi şi ne'a împuţit apa”.*

Şi astfel, făcuţi de ocară, latinii şi cu preoţii lor s'au împrăştiat cu mare ruşine, iar unii dintre ei s'au botezat în credinţa ortodoxă. Iar domnitorul, cu episcopul său, cu preoţii, cu toţi boierii şi ostaşii săi, plini de bucurie şi fericire, s'au întors la curte, slăvindu'L şi mulţumindu'I lui Dumnezeu pentru minunea ce a fost spre întărirea adevăratei credinţe ortodoxe.

În aceeaşi zi a făcut un mare ospăţ pentru întregul oraş şi pentru toată oastea sa. Toţi locuitorii ţării Ardealului, cu jurământ, s'au arătat bucuroşi să zidească biserica şi să n'o dărâme niciodată.

Deci, domnitorul a început îndată zidirea - dar nu în oraş, ca nu cumva, o dată cu schimbarea vremurilor, să fie dărâmată, ci lângă oraş, aproape de zidul cetăţii, într'un loc frumos - şi, după ce a zidit'o, a închinat'o şi a mutat episcopia acolo (căci episcopii locuiseră până

atunci în alt loc), unde se află şi astăzi, cu bunăvoinţa lui Dumnezeu.

L'a pus acolo pe primul episcop al Bălgradului, pe Ioan, bărbat blând, virtuos şi sfânt, care, trăind acolo în mare sfinţenie, s'a învrednicit să capete harul facerii de minuni.

După ce a murit, trupul lui a rămas şi până astăzi neputrezit şi bine mirositor, făcând multe minuni pentru cei ce vin cu credinţă la racla lui, întru slăvirea lui Hristos, Dumnezeul nostru, Căruia I se cuvine toată mărirea, cinstirea şi închinarea, dimpreună cu Tatăl Lui Cel fără de început şi cu Preasfântul, preabunul, de viaţă dătătorul Duh Sfânt al Lui, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

Şi cele scrise aici le'am citit într'un letopiseţ muntenesc şi le'am auzit de la mulţi oameni vrednici de crezare, care au văzut cu ochii lor, dar mai ales de la părintele, care pe atunci era vistiernic, iar acum este mare logofăt al ţării Ungro-Vlahiei, şi de la Dragomir, marele pitar al aceleiaşi ţări.[3]

Sfântul Petru Movilă
Împăcarea Bisericii Ortodoxe
Ed. Polirom, Iaşi
2002

[3] Este bine de ştiut că această minunată mărturie apare şi în viaţa necenzurată a Sfântului Nicodim de la Tismana.

Şi'L vor batjocori şi'L vor scuipa
şi'L vor biciui şi'L vor omorî,
dar după trei zile va învia.

~I~

DEZAMĂGIREA UNIATISMULUI

Unirea românilor ortodocşi din Ardeal cu Biserica de la Roma a fost considerată o cale de emancipare - însă atât clericii, cât şi laicii trecuţi la greco-catolici

au constatat că de fapt Curtea Imperială de la Viena nu avea de gând să'şi ţină promisiunile. De fiecare dată când s'a pus problema practică a respectării celor două diplome leopoldine, românii greco-catolici aveau să afle că drepturile lor nu sânt respectate. Episcopul Inochentie Micu Klein avea să experimenteze personal această atitudine a autorităţilor habsburgice faţă de români, sfârşindu'şi viaţa în exil şi temându'se să se mai întoarcă în ţara natală. La fel, Gheorghe Şincai şi restul cărturarilor strânşi în jurul bisericii greco-catolice, au fost permanent supuşi umilinţelor, în ciuda faptului că legislaţia existentă le acorda privilegii şi imunităţi.

Un destin zbuciumat

Inochentie Micu Klein a fost investit episcop greco-catolic în 1729, la doar 37 de ani. Avea să fie un păstor energic, în prima fază fiind cu totul devotat cauzei greco-catolice. Imediat după investire, Micu Klein cerea Curţii Imperiale de la Viena deplina împuternicire pentru „a tăia nervul de viaţă" al ortodocşilor şi a'i sili să accepte uniatismul.

Noul episcop cerea ca toţi românii neuniţi să fie supuşi jurisdicţiei sale, iar dacă nu vor vrea să se unească de bună voie să'i supună la pedepse aspre, guvernatorul Transilvaniei

urmând să'i supună pe „popii schismatici" la dări grele. Temperamentul vulcanic al tânărului episcop se poate vedea şi în cererea lui de a i se pune la dispoziţie ajutor înarmat pentru a reduce la tăcere şi supunere pe preoţii neascultători.

Zelul misionar de la începutul păstoririi avea să fie treptat înlocuit de dezamăgire. Protopopii greco-catolici i se plângeau permanent, că deşi Curtea Imperială a dispus ca preoţii uniţi să fie consideraţi egal îndreptăţiţi cu cei catolici, totuşi se găseau destui nobili care interziceau fiilor de preoţi să meargă la şcoală, preoţii fiind în continuare supuşi taxelor, de multe ori fiind trataţi la fel ca iobagii.

Episcopul Inochentie Micu Klein a cerut împărătesei Maria Tereza respectarea celei de'a doua diplome leopoldine, cea care acorda cele mai largi drepturi românilor greco-catolici.

Răspunsul venit de la Viena anula orice speranţă de îmbunătăţire a situaţiei: *„Nici după o cercetare minuţioasă nu s'a constatat ca oare diploma aceasta fost'a publicată în Transilvania şi că i'a contrazis cineva ori ba, şi deoarece însuşi episcopul nu o are, nici nu o poate produce, iar conceptul ei original nu se găseşte în arhiva Cancelariei transilvănene, de altă parte fiind sigur că acea diplomă nu a fost întărită de împăraţii Iosif şi Carol în mod legal, iar stările ardeleneşti spun că articolul 3 din diploma e păgubitor pentru legile fundamentale ale ţării, prin faptul că vrea să introducă şi pe românii uniţi între stări"*.

Răspunsul de la Viena este unul paradoxal: pe de o parte Curtea Imperială pretinde că a pierdut un act emis de ea, pe de altă parte recunoaşte existenţa respectivului act şi a prevederii sale cele mai importante.

Plebea valahă

Lupta politică a episcopului Micu Klein de la mijlocul secolului al XVIII-lea se baza pe faptul că românii constituiau cea mai numeroasă naţiune a principatului, care însă nu se bucura de nici un fel de privilegii. Micu Klein afirma într'una din petiţiile sale: *„Dacă nu se găseşte nici o greutate în faptul ca românii trebuie să suporte toate poverile împreună cu celelalte naţiuni, ba încă mai multe decât toate laolaltă, atât în ce priveşte impozitele, cât şi în ce priveşte salariile funcţionarilor, atunci pentru ce să nu se pună ei pe o treaptă cu ele şi în ce priveşte favorurile, când însăşi legea firii porunceşte ca cel ce poarta sarcina să'i poarte şi folosul"*.

Solicitările lui Micu Klein au fost respinse în totalitate: pe 9 septembrie 1743, împărăteasa Maria Tereza nu a acceptat nici una din cererile sale. Dieta transilvană a reacţionat mult mai dur la cererile episcopului Micu Klein afirmând: *„Episcopul şi clerul unit cer nişte lucruri pe care nimeni nu le'a mai cerut niciodată de la străbunii noştri şi nu le va putea cere nici de la urmaşii noştri.*

Cere aceea ce păgubeşte în gradul cel mai mare privilegiile şi scutinţele cele mai vechi dobândite de la regi şi principi. Cere aceea ce vatămă sancţiunile pragmatice ale regatului, întărite de actualul rege. Cere ceva ce răstoarnă din temelie drepturile şi libertăţile avute până acum în pace din partea naţiunilor patriei. Cere ce de fapt clatină şi tulbură întreg sistemul acestei ţări, păstrat până acum în ordine bună, atât în cele religioase cât şi în cele politice şi economice. În fine, cere aceea ce clerului şi plebei valahe, după firea ei prea bine cunoscută, nu i se cuvine niciodată. La aceste cereri nemaiauzite şi foarte însemnate ale episcopului, nouă, staturilor care am venit la această dietă, nu ne este iertat a răspunde, nefiind autorizaţi şi pregătiţi a răspunde într'o chestiune atât de importantă şi neaşteptată".

Dezamăgirea provocată de această atitudine şi de nedreptatea făcută, l'au împins pe episcopul Micu Klein să afirme în faţa Dietei ardelene: *„Uniţii văd că le'a mers mai bine până au fost schismatici decât le merge acuma!"* - semn clar că tânărul păstor al greco-catolicilor se gândea la o revenire la ortodoxie. Atitudinea sa a devenit din ce în ce mai radicală: *„Eu şi clerul meu ne'am unit sub condiţia de a obţine acele beneficii şi foloase de care se bucură romano-catolicii, altminteri dacă nu ni se dau, ne'am face chiar şi turci"*, spunea Klein în 1737. Temperamentalul episcop a fost convocat la Viena unde i s'a cerut să renunţe la solicitările sale - şi până la urmă, imperialii confruntaţi cu încăpăţânarea ardeleanului, au ajuns să'l ameninţe cu închisoarea. Singura

scăpare pentru Micu Klein a fost refugiul la Roma, în anul 1744, unde a şi murit în exil în anul 1768.

Promisiuni deşarte

Lupta românilor greco-catolici pentru obţinerea drepturilor promise în schimbul unirii, nu s'a oprit cu episcopul Micu Klein. În martie 1791, episcopul greco-catolic de Oradea, Ignatie Darabant, a înaintat Curţii Imperiale de la Viena primul *Supplex Libellus Valachorum Transsilvaniae* (Petiţia Valahilor din Transilvania, lat.). Un al doilea *Supplex*, o versiune mult lărgită şi argumentată a primului, a fost înaintat Curţii din Viena pe 30 martie 1792 de către Ioan Bob, episcopul greco-catolic de Blaj, şi de Gherasim Adamovici, episcopul ortodox al Transilvaniei.

Documentele au fost redactate de cei mai însemnaţi reprezentanţi ai naţiunii române din Transilvania: Samuil Micu, Petru Maior, Gheorghe Şincai, Ioan Piuariu-Molnar, Iosif Meheşi, Ioan Budai Deleanu.

Cererile Supplex-ului erau structurate în jurul câtorva idei, corespunzând doleanţelor laicilor şi clericilor români:

- *ca numirile odioase şi pline de ocară: toleraţi, admişi, nesocotiţi între stări şi alte de acest fel, care ca nişte pete din afară, au fost întipărite fără drept şi*

fără lege pe fruntea naţiunii române, acum să fie cu totul îndepărtate, revocate şi desfiinţate;

- naţiunea română să fie repusă în folosinţa tuturor drepturilor civile;

- clerul acestei naţiuni, credincios bisericii orientale, să fie tratat în acelaşi fel ca şi clerul naţiunilor care alcătuiesc sistemul uniunii;

- la alegerea slujbaşilor şi deputaţilor în dietă ... să se procedeze în chip just, în număr proporţional cu această naţiune.

Petiţiile românilor au fost respinse pe rând - însă autorii lor nu au rămas nepedepsiţi.

Umilirea unui nobil

La doar câţiva ani de la înaintarea petiţiilor menţionate mai sus, lui Gheorghe Şincai i se înscena un proces care avea ca scop umilirea şi scoaterea sa din rândurile fruntaşilor români.

Pe 24 iunie 1794, Gheorghe Şincai - baron şi director al tuturor şcolilor greco-catolice din Transilvania - era convocat de prefectul comitatului Alba, Alexandru Gyujto, pentru a fi audiat în legătură cu mai multe acuzaţii care îi erau aduse. Şincai era acuzat că este şeful unei conspiraţii, că intenţionează să'l ucidă pe episcopul greco-catolic Ioan Bob, şi că ar fi adăpostit un dezertor din armata imperiala.

Toate cele trei acuzaţii erau de natură să'l ducă pe un om simplu pe eşafod destul de

repede. Gheorghe Şincai a încercat să se prevaleze de rangul său nobiliar, însă prefectul Gyujto a refuzat să'i recunoască titlurile şi l'a tratat ca pe un iobag.

Lui Gheorghe Şincai i'a fost luată sabia pe care o avea asupra lui, iar în timpul interogatoriului a fost lovit în repetate rânduri, fiindu'i scoşi doi dinţi. În urma interogatoriului care n'a putut dovedi nimic, Şincai a fost întemniţat la Aiud - fiind tratat în continuare ca un iobag: legat în lanţuri de o căruţă, ţinut în obezi, fără posibilitatea de a primi vizita rudelor sale.

Procesul lui Şincai a început abia pe 4 decembrie 1794, când a fost acuzat de conspiraţie şi de intenţia de a'l omorî pe episcopul greco-catolic Bob, fiind cerută pedeapsa cu moartea.

În timpul procesului, Gheorghe Şincai s'a apărat singur şi şi'a demonstrat rangul nobiliar, cerând să fie judecat ca nobil, în libertate, de către Adunarea Nobiliară a Comitatului.

Autorităţile austriece au oprit procesul împotriva lui Şincai, însă l'au ţinut în continuare în închisoare. În urma mai multor memorii şi petiţii, procesul a intrat în atenţia Adunării Nobiliare abia în iunie 1795, nobilul român fiind întemniţat ca iobag un an de zile.

Acuzaţiile împotriva sa nu au putut fi probate, aşa că pe 26 iulie 1795, Gheorghe Şincai era declarat nevinovat - însă era obligat să plătească cheltuielile de judecată. Toate

memoriile ulterioare aveau să rămână fără răspuns - mai mult, Gheorghe Şincai a fost demis din funcţia de director general al şcolilor romaneşti în perioada în care s'a aflat pe nedrept în închisoare.

De altfel, episcopul Ioan Bob avea să scape şi de restul reprezentanţilor Şcolii Ardelene: lui Samuil Mincu i s'a înscenat un proces sub acuzaţia că ar fi intenţionat să obţină pe căi necurate scaunul episcopal, Petru Maior a fost forţat să părăsească Blajul, iar Ion Budai Deleanu a fost silit să se refugieze la Lvov.

~II~

Martiri ai Ortodoxiei

Pe 10 mai 2008, Biserica Ortodoxă Română l'a canonizat pe Tănase Todoran, ţăranul care s'a opus în 10 mai 1763 trecerii năsăudenilor la confesiunea greco-catolică.

La 10 mai 1763, considerându'se că munca de organizare a noilor regimente s'a încheiat, generalul Buccow, cu o mare suită şi însoţit de episcopul unit Petru Pavel Aron (1754-1764), a venit să primească jurământul grănicerilor năsăudeni şi să le sfinţească steagul. Aceste

momente solemne au fost organizate la Salva, pe platoul numit „Mocirla”.

Când cele două batalioane de infanterie şi opt companii de cavaleri stăteau înşirate lângă comuna Salva, în faţă a ieşit călare bătrânul Tănase Todoran din Bichigiu, care slujise ca soldat încă de sub împăratul Carol al VI-lea, şi le'a rostit grănicerilor următoarea cuvântare:

„De doi ani noi sântem cătane, adică grăniceri, şi carte n'am căpătat de la înalta împărăteasă că sântem oameni liberi! Ne'am scris iobagi, dăm dare, facem slujbe cătăneşti, copiii noştri vor merge până la marginile pământului să'şi verse sângele, dar pentru ce?

Ca să fim robiţi, să n'avem nici un drept, copiii noştri să fie tot proşti, ori vor învăţa ceva, ori ba? Aşa nu vom purta armele, ca Sfânta Lege să ne ciufulească tisturile. Jos armele! Aruncaţi afară păgânii dintre hotarele noastre! Auziţi creştini români, numai atunci vom sluji, când vom vedea carte de la înălţata împărătească, unde's întărite drepturile noastre; până atunci, nu, odată cu capul. Ce dă Gubernia şi cancelaria din Beciu, e nimica, îs minciuni goale de azi, de mâine”.

Protopopul din Năsăud care ascunsese obligativitatea convertirii, a fost bătut de ţăranii furioşi.

Tănase Todoran s'a dus la episcopul Petru Pavel Aron şi i'a spus : *„Fătul meu, de unde eşti? De la Blaj! Dacă eşti de la Blaj şi împărăteasa ţi'a dat domeniu, du'te acolo şi stai liniştit, nu ne tulbura pe noi în credinţa noastră!”.*

După aceea l'a luat pe vlădica de mână şi l'a condus o bucată de loc ca să nu năvălească asupra lui mulţimea tulburată.

Sentinţa a fost pronunţată în ziua de 12 noiembrie 1763 şi conţine următoarele pedepse:

- Tănase Todoran a lui Dănilă din Bichigiu în vârstă de 104 ani, să fie frânt cu roata de sus în jos, capul lui să fie legat de o roată, pentru că a reţinut pe oameni de la unire şi de la înrolare.
- Vasile Dumitru a popii din Mocod, Marin Grigore din Zagra, Vasile Oichi din Telciu, condamnaţi la moarte prin spânzurătoare pentru aceeaşi vină.

Alţi 15 conducători de revoltă au fost graţiaţi de la spânzurătoare în schimbul a 6000 de lovituri de verigi date de soldaţi, ceea ce tot moarte sigură a însemnat. Din Bichigiu au mai fost împuşcaţi şi alţi credincioşi, printre care şi Toader Cătană, pentru că au iubit „sfinţenia legii patriarhilor”, adică credinţa ortodoxă.

Capetele lor au fost înfipte în pari, înaintea porţii lor, iar bucăţi din trupurile ciopârţite le'au pus la răscruci de drumuri.

Încercări de împăciuire

Împăratul Iosif al II-lea a publicat pe 8 noiembrie 1781 un edict de toleranţă care interzicea asuprirea cetăţenilor pe motive de credinţă, îngăduindu'se oricărei confesiuni, dacă

avea 100 de familii, să'şi zidească biserică, să ia parte la slujbele catolicilor, sau să plătească taxe preoţilor catolici, fiind admisă şi trecerea de la o confesiune la alta.

Efectul imediat al acestui edict a fost o revenire în masă a ţăranilor la ortodoxie.

Astfel, la scurt timp, împăratul dându'şi seama că acest edict ar duce la lichidarea uniaţiei, a revenit asupra lui printr'un „rescript" care reglementa trecerile la Ortodoxie.

El dispunea ca acelora care doreau să părăsească confesiunea catolică sau unită, să li se facă o catehizare de şase săptămâni în învăţătura catolică, plătind câte un zlot pe zi celor care'i catehizau.

Peste câteva zile, a dat o nouă dispoziţie prin care se prevedea să nu se ia în considerare cererile comunităţilor, ci numai cele individuale. La 20 august 1782, Împăratul Iosif al II-lea a dat aşa'numita *Patentă de unire* prin care dispunea ca fiecare Biserică să rămână cu credincioşii pe care îi avea şi să nu se mai facă prozelitism.

De fapt, măsura a fost luată numai împotriva Bisericii Ortodoxe, care nu putea primi credincioşi uniţi în sânul ei. În schimb, Biserica unită şi'a continuat şi în viitor acţiunea prozelitistă, folosindu'se de sprijinul permanent al autorităţilor de stat habsburgice.

~III~

Biserici furate - biserici distruse

Începuturile închegării bisericii greco-catolice in jurul anului 1700 a provocat reacţii dure ale credincioşilor români ortodocşi din Transilvania. Au protestat mai ales puternicii negustori români din Sibiu şi Braşov, părţi unde - ca şi în districtul Făgăraşului – greco-catolicii nu au avut succes în convertirea românilor.

Protestele au apărut imediat la primele zvonuri că mitropolitul Atanasie Anghel ar fi acceptat uniatismul, şi au continuat pe tot parcursul secolului al XVIII-lea. Uniaţii au dărâmat vechi biserici ortodoxe, iar când nu reuşeau să convingă cu ameninţări, recurgeau la sprijinul soldaţilor austrieci pentru a pune mâna pe bisericile ortodoxe - aşa cum a fost cazul bisericii Sfântul Nicolae din Făgăraş. În interiorul bisericii greco-catolice se dădeau lupte aprige pentru funcţia de episcop - de exemplu între 1713 - 1723 din cauza certurilor nu a putut fi numit un episcop, la fel şi între anii 1727-1732.

Proteste vehemente

Pater Ianoş, negustor din Sibiu, îi trimitea lui Atanasie Anghel la începutul anului 1701, o lungă scrisoare în care îi reproşa cedările în faţa presiunilor austriece şi îl ruga să reziste:

„Care lucruri le ascunzi Sfinţia Ta de noi, ăşti proşti, să socoteşti că de cunoscătorul inimilor, Dumnezeu, nu le vei putea ascunde. Sânt jidovi aici în Ardeal şi alţii cari nu cred în Hristos şi aceia n'au bântuială, iar noi, pentru puţina cinste sau bine străin, să fim cuiu în ochiul lumii?

Ştiu că Înălţatul Împărat sila nimănui nu face. Ci trebuie atunci când nime nu face silă, nici Sfinţia Ta să nu sileşti ca pentru oarece să te faci pildă. Adu'ţi aminte de ai cetit Sinaxariul Sfinţilor, câte bogăţii, câtă cinste li se făgăduia şi sta până în vărsare de sânge.

Adu'ţi aminte ce ai făgăduit în mijlocul Mitropoliei Bucureştilor şi socoteşte însuţi ce'ţi va veni de la patru patriarhi şi de la toate bisericele ce's reschirate de legea grecească în lume: că de la toate îţi vor veni blestem şi afurisanie. Şi să nu socoteşti că vei trăi ani mulţi de vei îndrăzni a rupe vreo pecete a legăturii. Adu'ţi aminte, că cu greu este a cădea în mâna viului Dumnezeu. Nu te întări ca să iai slava lumească! Nu socoteşti izbânda vrăjmaşilor? În scurt, adu'ţi aminte de patimile sfinţilor şi te îndestuleşte.

Lesne este a strica, ci nevoie şi greu este a drege în urmă. De pofteşti cinste, stai înarmat şi vei vedea că

o vei dobândi de la Dumnezeu. Cinstea omenească este scurtă şi cu grijă şi mai ales ca a Sfinţiei Tale va să fie cu ponos de toată lumea. Păcatelor străine nu fi părtaş.

Nu căuta începutul, ci să cauţi ce'i va fi săvârşitul, şi nu peste 20 sau 30 de ani, ci şi peste 100 tot Sfinţia Ta vei fi ocărât. Las' că mirenii nici unul nu pofteşte, măcar de'i va tărcălui Împăratul. Şi apoi socoteşte că mai mulţi's mireni decât popi.

Ce va fi altă poruncă a Înălţiei Sale: să slujim cu trupurile, lut ne vom face supt talpele şi supt biruinţa Înălţii Sale. Iară legea, au rea avem, au bună, nimica nu vom mişca, nici avem a primi mai mult - până nu va fi cu voia şi a tuturor mirenilor, nu numai a popilor. Iar de primeşti Sfinţia Ta şi popii, numai voi să fiţi, iară noi nu vom fi."

Lupta pentru putere

După moartea primului episcop greco-catolic, Atanasie Anghel, timp de zece ani greco-catolicii nu au putut cădea de acord asupra alegerii unui nou episcop.

Iniţial a fost ales cehul Wenceslaw Frantz - însă preotul Ioan Giurgiu Patachi a declanşat o amplă campanie pentru îndepărtarea acestuia - beneficiind de sprijinul contelui Korniş şi al vicecancelarului Kaszoni. Alegerea lui Frantz a fost invalidată până la urmă la sfârşitul anului 1713.

Pe 16 aprilie 1714 s'a reunit un nou sinod al greco-catolicilor - care a insistat tot pentru Wenceslaw Frantz. Tot atunci au fost excluşi doi protopopi care au cutezat să ceară revenirea la ortodoxie - protopopii Vasile şi Petru din Daia. Nici al doilea sinod nu a mulţumit pe Ioan Giurgiu Patachi, care se visa episcop - aşa că şi acesta a fost invalidat.

Contele Korniş, guvernatorul Transilvaniei, insista pentru un nou sinod şi, în ciuda tuturor protestelor protopopilor români, acesta este organizat pe 24 noiembrie 1714. Patachi avea în sinod un singur susţinător: pe protopopul Ionaşcu din Făgăraş care prin ameninţări adunase trei voturi pentru favoritul contelui Korniş.

Cel de'al treilea sinod l'a ales tot pe Wenceslaw Frantz episcop, iar protopopii români au înaintat Curţii Imperiale de la Viena mai multe proteste în care au arătat că nu mai au de gând să ţină alte sinoade. Contele Korniş convoacă însă un al patrulea sinod, pe 9 ianuarie 1715 la Sibiu, încălcând orice regulă, unde Ioan Giurgiu Patachi este ales episcop de protopopul Ionaşcu şi cei trei preoţi siliţi de acesta să voteze conform dorinţei guvernatorului Transilvaniei.

Pe 18 ianuarie 1715, Wenceslaw Frantz renunţă la scaunul episcopal. Însă recunoaşterea de către Papă a alegerii frauduloase a lui Patachi avea să dureze şase ani de zile, până în 15 iunie 1721, când papa Inocenţiu al XIII-lea a publicat bula papală *Ratione congruit* care decretează

înfiinţarea episcopiei unite de Făgăraş pentru românii din tot Ardealul.

Practic, vechea Mitropolie ortodoxă de la Alba Iulia era coborâtă la rangul de episcopie şi mutată la Făgăraş. La Alba Iulia a fost înfiinţată o episcopie romano-catolică, iar vechiul sediu al Mitropoliei Ortodoxe, alături de biserica construită de Mihai Viteazu, au fost dărâmate.

Hoţie şi înşelăciune

Rămas fără un scaun episcopal, Ioan Giurgiu Patachi a fost cadorisit de Curtea de la Viena cu ceva ce nu îi aparţinea: biserica Sfântul Nicolae din Făgăraş, construită de voievodul Constantin Brâncoveanu.

Biserica a fost construită în cursul anului 1697, iar în 1699 voievodul de la Bucureşti ceda suma de 250 de taleri din veniturile vămii de la Rucăr *„ca sa fie preoţilor de hrană şi de îmbrăcăminte”*. Dania lui Brâncoveanu era condiţionată *„până vor ţine legea pravoslavnică, iar de care cumva ar schimba legea şi n’ar mai fi întru Răsăritului biserică şi credinţă, să fie lipsiţi de această milă ce am făcut.”*

Episcopul Patachi a ţinut să fie instalat cu cât mai mare fast la Făgăraş şi a solicitat în acest scop sprijinul austriecilor. Căpitanul cetăţii Făgăraş a dat o poruncă înaintea venirii episcopului în care cerea ca toţi românii să’l

întâmpine pe acesta cu alai la Sâmbăta de Jos, cei care lipseau la această întâmpinare urmând să fie amendaţi cu 12 florini. Românii din Făgăraş şi preoţii lor l'au aşteptat pe Patachi în oraş pe 16 septembrie 1723, nesocotind ordinul militar.

Popa Toma, parohul bisericii Sfântul Nicolae din Făgăraş i'a permis lui Patachi să intre în biserică. Aici episcopul greco-catolic a pus pe protopopul Ionaşcu să citească bulele papale de numire a lui ca episcop şi de înfiinţare a episcopiei de Făgăraş.

Protopopul braşovean Radu Tempea menţionează în cronica sa că fagărăşenii *„văzând cum s'au înşelat de i'au ieşit înainte şi l'au primit în biserică, nu ştiau ce vor răspunde şi tăcură"*.

Prin citirea bulelor papale, Patachi considera că ctitoria brâncovenească a trecut în stăpânirea sa. Însă popa Toma a refuzat să treacă la greco-catolici în ciuda tuturor presiunilor, şi a continuat să ţină zilnic slujba după ritul ortodox. Patachi s'a folosit de legăturile sale cu autorităţile austriece şi a obţinut un edict care îi interzicea lui popa Toma să mai slujească, sub ameninţarea închisorii.

Patachi s'a folosit şi de trupele austriece cantonate în Făgăraş sub comanda colonelului Moosburg, care i'a pus la dispoziţie un pluton de infanterişti cu ajutorul cărora noul episcop a ocupat biserica Sfântul Nicolae. Biserica fiind sub pază militară, oamenii lui Patachi au pus

mâna pe toate odoarele cu care aceasta fusese înzestrată de Brâncoveanu.

Epitropul bisericii, Vasilache Pop împreună cu popa Toma au protestat pe lângă autorităţi faţă de aceste silnicii, însă au fost luaţi pe sus şi închişi în temniţa cetăţii Făgăraş. Abia în urma intervenţiilor pe lângă contele Konigsegg, comandantul general al trupelor austriece din Transilvania, cei doi români închişi pe nedrept au fost eliberaţi.

Dreptatea cu capul spart

Episcopul Patachi a instalat în biserica Sfântul Nicolae un preot unit - însă românii de aici au refuzat să meargă la slujbe, iar militarii austrieci au refuzat să'i aducă pe români cu de'a sila în biserica furată de Patachi.

Românii din Făgăraş au transformat o casă particulară în biserică, unde popa Toma a continuat să slujească. Aflând de aceasta, episcopul Patachi a intervenit din nou pe lângă autorităţi obţinând o altă interdicţie.

Noul episcop a încuiat ambele cimitire ale românilor din Făgăraş, astfel că aceştia au fost siliţi să'şi îngroape morţii în curţile caselor.

Exasperaţi, făgărăşenii au înaintat o plângere către Curtea Imperială de la Viena în care arătau că biserica din Făgăraş a fost ridicată de Constantin Brâncoveanu şi înzestrată pe

cheltuiala comunităţii şi s'au bucurat de biserica lor până când episcopul Patachi a ocupat'o cu forţa şi i'a forţat pe preoţi şi epitropi să'i predea odoarele bisericeşti. Făgărăşenii cereau să fie respectată prima diplomă leopoldină care le dădea libertatea să'şi aleagă religia.

În urma acestei intervenţii din 12 aprilie 1724 s'a constituit abia în septembrie acelaşi an o comisie care să cerceteze problema, sub conducerea tricesimatorului Ioan Nagy de Csatar.

Raportul înaintat de acesta Camerei Aulice a Transilvaniei pe 16 septembrie, dă dreptate românilor din Făgăraş. Baronul Viechter, guvernatorul Transilvaniei, a cerut lui Patachi să înapoieze românilor biserica şi să nu'i mai supună presiunilor pentru a'i converti.

Episcopul Patachi s'a îndreptat către Curtea de la Viena care a anulat decizia baronului Viechter pe 26 iunie 1725, în ciuda tuturor dovezilor care arătau că biserica aparţinea românilor.

George Damian
Preot Alexandru Mizgan
www.ziua.ro

Iar Caiafa, unul dintre ei, care în anul acela era arhiereu le'a zis: Voi nu ştiţi nimic.

DESPRE DREAPTA CREDINŢĂ ŞI CUM TREBUIE EA MĂRTURISITĂ

Preasfinţitul Serafim, Mitropolit al Pireului, a fost invitat să'şi expună poziţia pe care o are în privinţa papismului, deoarece credincioşii

nu l’au auzit niciodată vorbind despre aceasta. Preasfinţitul Mitropolit a răspuns printr’o declaraţie scrisă, publicată de *„Orthodoxos Typos”* pe prima pagină în numărul din 6 iulie 2007.

În declaraţia sa, Mitropolitul a stăruit asupra faptului că Biserica Ortodoxă ar trebui să pună capăt dialogurilor teologice cu papiştii şi ceilalţi eterodocşi; a vorbit împotriva ecumenismului şi a afirmat că papismul – ca erezie – a pus temeliile ateismului.

Aceste declaraţii ale Mitropolitului au fost făcute în perioada în care Arhiepiscopul Hristodul era internat la spitalul *„Aretaeion”*, iar anturajul său s'a arătat deranjat de poziţia Mitropolitului Pireului.

Şi mai deranjaţi au fost însă papiştii, deoarece mitropolitul nu i’a numit „schismatici”, aşa cum socotesc de cuviinţă mulţi arhierei, ci s'a referit la ei ca „eretici”.

Această supărare s'a făcut vădită în scrisoarea episcopului papist al Syrosului, Franciscus Papamanolis, adresată Preasfinţitului Mitropolit al Pireului. Iată mai jos schimbul epistolar dintre episcopul papistaş şi mitropolitul Pireului.

Scrisoarea episcopului papist

Episcopia catolică de Syros
Protocol Nr. 17007
Ano Syros, Pireu, 25 iulie 2007

Preasfinţitului Serafim, Mitropolitul Pireului,
Preasfinţite Frate

Cu mare durere am citit în ziarul *„Orthodoxos Typos"* din 6 iulie a.c. scrisoarea voastră cu referire la „ecumenism" şi „papism", aşadar la Biserica Catolică. Ziarul sus-menţionat este binecunoscut pentru poziţiile sale extremiste şi critice împotriva ierarhilor şi uneori chiar a Sfântului Sinod al Bisericii Greciei, de fiecare dată când hotărârile celor *„pe care Duhul Sfânt i'a pus episcopi, ca să păstreze Biserica lui Dumnezeu, pe care a câştigat'o cu însuşi sângele Său" (F.Ap. 20:28)* nu sânt pe placul editorilor gazetei.

Mai mult, ziarul sus-menţionat are nişte poziţii extremiste şi de fiecare dată când se referă la alte Biserici şi confesiuni creştine, în special la Biserica Catolică.

Este însă pentru prima dată – dacă memoria nu mă înşeală (căci sânt mai bătrân cu douăzeci de ani decât dumneavoastră) – când citesc un text al unui episcop ortodox care vorbeşte într'o manieră atât de ostilă Bisericii Catolice - de

exemplu: *„papismul a pus bazele ateismului”* – cred că nimeni n’a mai scris vreodată aşa ceva.

Preasfinţite Frate, departe de mine orice urmă de rivalitate duşmănoasă. Permiteţi’mi, cu foarte multă dragoste, să’mi exprim opiniile cu franchețe frăţească.

1. Ştiţi, Preasfinţite, că este porunca Domnului nostru Isus Cristos ca ucenicii Săi să fie „una”, aşa cum şi El este „una” cu Tatăl (Ioan 17:11). Din păcate, noi, ucenicii Săi, nu sântem „una”. Pentru orice s’ar fi întâmplat în trecut, eu personal nu mă simt responsabil, nici nu cred că dumneavoastră sau altcineva din timpul nostru ar trebui să se simtă responsabil. Ca şi creştin, însă, şi mai mult, ca episcop al Bisericii, simt o responsabilitate pentru prezent şi viitor, şi acţionez în consecinţă, făcând tot ce pot pentru a contribui la unirea creştinilor. Nu e o alegere proprie, ci o poruncă pe care mi a dat’o Domnul.

Slujesc Bisericii ca episcop de 33 de ani; niciodată n’am încetat să le spun credincioşilor că nimic nu poate justifica vreodată lipsa de dragoste – nici măcar apărarea Adevărului.

2. Sânt profund convins că dificultăţile care există în opera de unire a creştinilor îşi au originea în lipsa de cunoaştere dintre noi; scrisoarea dvs. mi’a confirmat această opinie. Preasfinţite, trebuie să recunoaştem că noi, creştinii, nu ne cunoaştem bine unii cu alţii.

Această lipsă de cunoaştere a creat în trecut şi a menţinut în prezent toate prejudecăţile unei părţi faţă de cealaltă, fără să aibă vreun suport.

Adesea, au existat învăţături atribuite „celeilalte” Biserici care erau de fapt doar nişte conjuncturi. Permiteţi'mi să vă spun că lucrurile pe care le'aţi scris şi le'aţi prezentat ca fiind învăţătura Bisericii Catolice nu sânt predicate de Biserica Catolică, care nu a învăţat – şi nici nu învaţă – nimic din toate lucrurile scrise în manualele de religie şi istorie recente, manuale care au otrăvit sufletele inocente ale studenţilor şi au cultivat intoleranţa.

Aţi auzit, poate, de bunele relaţii care există între ortodocşii şi catolicii din insula Syros. Acest lucru nu este o reuşită a mea, nici a Preasfinţitului Mitropolit, nici a amândurora; este rodul familiarităţii care există între ortodocşii şi catolicii din Syros. Noi, episcopii insulei, ne îngrădim mărturia de dragoste dată credincioşilor, ca şi respectul reciproc.

Convieţuirea într'o arie restrânsă contribuie la cunoaşterea reciprocă, nu doar pe plan social, ci şi pe plan religios. 50% dintre familiile noastre sânt familii mixte; vai nouă, păstorilor, de vom predica ura şi vom cultiva fanatismul!

Familiile insulei noastre se vor transforma din cuiburi de iubire în cuiburi de fanatism, şi se vor separa. Credincioşii noştri de ambele credinţe (fie că sânt prezenţi în biserici, fie prin televiziunea locală) aud şi urmăresc ceea ce facem, aşa că ştiu, judecă şi trăiesc fericiţi

împreună. Cu adevărat, cunoaşterea reciprocă, Preasfinţite, poate distruge prejudecăţile şi poate crea unirea.

3. Însă lucrul care m'a întristat cel mai mult în scrisoarea dvs. a fost faptul că ea trădează o ruptură între ierarhii Bisericii Greciei. Conţinutul scrisorii dvs. este în opoziţie directă cu Înalt Preasfinţia sa Arhiepiscopul Atenei şi al întregii Elade, Hristodul, prin a cărui punere de mâini aţi fost hirotonit episcop. Am în faţă toate discursurile şi declaraţiile Înalt Preasfinţiei sale făcute la Roma, decembrie anul trecut.

Comparându'le cu scrisoarea dvs., ajung să mă întreb ce ecleziologie are Biserica Ortodoxă, pentru că disputa dacă Biserica Catolică este o Biserică sau o erezie nu constă doar într'o diferenţă de opinii (un fenomen natural printre oameni), ci o dezagregare a credinţei.

4. Şi un punct final. Scrisoarea dvs. a fost publicată pe când Înalt Preasfinţia sa era încă în spital, într'o stare de sănătate foarte precară. Nu cred că a avut cunoştinţă de o scrisoare ca aceasta, cu un conţinut aşa de grav, înainte de publicarea ei într'un ziar. Preasfinţite Frate, nu ştiu dacă v'am întristat, dar vreau să fiţi convins că v'am scris din imensă iubire pentru Biserică.

Vă rog să primiţi salutul meu frăţesc şi urările mele pentru o păstorire fructuoasă în eparhia eclezială a Pireului.

†Franciscus
Episcop catolic de Syros, Thera şi Creta

Răspunsul Mitropolitului Serafim

Mitropolitul Serafim al Pireului,
25 Octombrie 2007

Eminenţei sale episcopul Franciscus Papamanolis de Syros

Eminenţa voastră,

V'am primit epistola într'o vreme când birourile Mitropoliei Pireului erau închise şi îmi pare rău că am întârziat să'i dau răspuns. Vă cer, aşadar, iertare.

Pentru că vă iubesc cu adevărat, ca pe orice alt aproape al meu, vă scriu următoarele cu multă smerenie înaintea Întemeietorului Bisericii, Iisus Hristos, nu ca să'mi îndreptăţesc poziţiile pentru care m'aţi criticat[4], ci ca să vă spun ceea ce e de la sine înţeles: că Biserica lui Hristos *„întru carea pre voi Duhul cel Sfânt au pus episcopi, ca să păstoriţi biserica lui Dumnezeu, carea o au câştigat cu sângele său" (F.Ap. 20:28)* este

[4] Căci ele nu sânt ale mele, ci reprezintă poziţiile Bisericii Nedespărţite a lui Dumnezeu, pe care eu, cel mai mic dintre toţi, doar le'am trecut pe hârtie, la cererea ziarului veghetoarei Frăţii a Unirii Orthodoxe Pan-ellinice, în privinţa cărora greşiţi amarnic înfăţişându'i drept aşa'zişi „extremişti", de vreme ce aceştia doar se ţin de ceea ce a învăţat şi a hotărât Biserica cea una, sfântă, nedespărţită, sobornicească şi apostolească de douăzeci de veacuri încoace

Biserica nedespărţită a primilor 1000 de ani; a cărei urmaşă istorică fără întrerupere este Biserica noastră Ortodoxă Sobornicească, şi că, prin ruperea de ea, Comunitatea dvs. religioasă, prin cunoscuta schismă, a pierdut Harul Dumnezeului celui Viu şi a căzut din erezie în erezie şi din necuviinţă în necuviinţă, deformând vestea mântuitoare a Fiului lui Dumnezeu cel întrupat şi răsturnând prin vorbe şi prin fapte aşezămintele şi stăpânirile rânduite ale acestei lumi căzute, pe care le'a întărit Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu cu necuprinsa Sa jertfă pe Cruce şi cu preacurat Sângele Său.

Se înţelege, aşadar, că teoria „bisericilor surori" şi „teoria ramurilor", pe care le'aţi susţinut în cuprinsul epistolei dumneavoastră, ca şi „dogma petrină" pe care Comunitatea dvs. religioasă a proclamat'o de curând prin enciclica „Dominus Iesus", nu au nici un fel de legătură cu Biserica Nedespărţită a Apostolilor, a Sfinţilor Părinţi şi a celor Şapte Sfinte Sinoade Ecumenice.

Prin urmare, puteţi cu uşurinţă înţelege că, urmând hotărârile Bisericii Nedespărţite, de la care Comunitatea dvs. religioasă căzută în erezie s'a rupt de una singură, nu pot consimţi la greşeala dvs. şi nu pot să nu vă spun, cu frăţească dragoste, că sânteţi în înşelare atunci când vă socotiţi *„episcop al Bisericii lui Dumnezeu"*. Acesta e doar felul în care v'aţi numit pe sine, dar adevărul este că sânteţi doar răspunzător duhovniceşte de credincioşii

Comunităţii dvs. care rămân în schismă şi erezie.

Dragostea fără Adevăr este lipsită de orice conţinut, aşa că poziţia dvs. – *„niciodată n am încetat să le spun credincioşilor că nimic nu poate justifica vreodată lipsa de dragoste – nici măcar apărarea Adevărului”* – pare cu totul de neînţeles; fiindcă dacă iubim cu adevărat pe cineva, nu’l lăsăm pe cel pe care’l iubim în starea sa jalnică de înşelare, îngăduindu’i să se adâncească într'însa cu credinţa că nu se află în greşeală.

Vreme de un întreg mileniu am avut aceeaşi credinţă, aceeaşi rânduială, aceeaşi împărtăşanie, aceleaşi învăţături, aceeaşi duhovnicie şi nevoinţă îndreptată spre Dumnezeu, având ca autoritate comună Sinoadele Ecumenice şi Pentarhia .

Ce anume s'a întâmplat, de s'au pierdut toate acestea? Pentru ce nu v'a preocupat acest lucru în toţi acei 33 de ani de când sânteţi episcop al Confesiunii dvs. religioase? Pentru ce, vreme de o mie de ani, aceste poziţii asupra întâietăţii (primatului) de jurisdicţie a Papei Vechii Rome, asupra negreşelniciei (infailibilităţii) sale, asupra Purgatoriului, asupra Indulgenţelor, asupra Tezaurului de Merite (Thesaurus meritorum), asupra Neprihănitei Zămisliri (Imaculatei Concepţii), şi asupra atâtor altele, nu au existat?

Pentru ce, la Sinodul Apostolilor de la Ierusalim, cea care a hotărât a fost Adunarea

Apostolilor şi a Presviterilor, şi nu (aşa cum susţineţi dvs.) „preşedintele collegium-ului” Apostolilor, dumnezeiescul Apostol Petru? (F. Ap. 15:22)

Pentru ce cele Şapte Soboare A-toată-lumea s'au adunat în Răsărit, în părtăşie şi în unire cu Episcopul (pe atunci) Ortodox al Vechii Rome?

Pentru ce Canonul al 28-lea de la cel de'al Patrulea Sobor Ecumenic al Bisericii Nedespărţite dă aceeaşi cinstire Scaunului Vechii Rome şi celui al Noii Rome? Când şi pentru ce s'au schimbat aceste lucruri? Nu v'a preocupat aceasta, dacă nu ca cleric, măcar ca făptură gânditoare în aşteptarea celei de'a „opta zile” şi care ştie că sfârşitul celor omeneşti e aproape, pentru toţi?

Şi ce veţi zice, mă întreb, Întemeietorului Bisericii, Domnul, pentru zecile de mii de oameni omorâţi de erezia dumneavoastră („Sfânta Inchiziţie”, „Războaie Sfinte”, „Cruciade”) în numele unei pretinse curăţii a credinţei, de vreme ce vă complăceţi şi nu vă delimitaţi de toate aceste fărădelegi – sau, şi mai important – de răstălmăcirea mesajului de libertate, de dragoste, de nelumesc al Fiului lui Dumnezeu, Care S'a jertfit pe Cruce pentru ca hulitorul să nu moară?

De curând, l'aţi beatificat pe cardinalul Augustine Stepinac al Zagrebului, din Croaţia – instigatorul moral din spatele hoardelor fasciste de Ustaşi ale lui Ante Pavelici (pe care Vaticanul l'a ajutat să scape în America Latină) şi din

spatele măcelului a 800.000 de Sârbi ortodocşi. Nu v'am văzut atunci protestând, nici delimitându'vă, deşi păstoriţi „Biserica lui Hristos" de 33 de ani. Dacă acel ucigaş fără simţire şi cu sânge rece este socotit a fi „Fericit", atunci „Dumnezeul" care l'ar recunoaşte că ar fi aşa, este – pentru noi – cu totul nefolositor, de nici o trebuinţă, nu ne priveşte.

Pentru aceasta am scris, în deplină cunoştinţă de cauză, acel lucru care v'a amărât: şi anume, că *„Papismul a dus la ateism"*.

A dus mai întâi la protestantism, şi apoi la ateism, fiindcă a ajuns să se închine unui Dumnezeu care era instigatorul moral al crimelor, al războaielor religioase, al hecatombelor de sânge şi durere. Mai trebuie oare să vă amintesc de măcelărirea celor 29.000 de Hughenoţi în tragica noapte de Sfântul Vartolomeu? Mai trebuie oare să vă amintesc de zecile de mii de morţi din aşa'zisul război religios de 100 de ani? Ce'ar mai trebui să vă zic? Cine a ars'o pe Ioanna din Lorraine pe rug?

Sfânta Inchiziţie – adică Scaunul Papal – a ars'o, ca îndrăcită, pentru ca mai apoi să o beatifice. Voi pune din nou, schimbând puţin întrebarea ridicată de fericitul meu părinte duhovnicesc, fostul Arhiepiscop Serafim: Sânt oare acestea lucrările unei Biserici care lucrează ca vistierie a Dumnezeieştii Descoperiri?

Cei ce vă iubesc cu adevărat au datoria să vă spună adevărul Bisericii, altfel ar însemna să vă

lase în rătăcirea credinţelor dvs., fără nici o grijă pentru viitorul vostru în veşnicie. Pentru aceasta, cred nestrămutat că participarea Bisericii la mişcările dvs. din Europa şi de altminteri, ca şi la aşa-zisele „Dialoguri Teologice”, este mai întâi de toate în dauna dumneavoastră şi a credincioşilor dvs., deoarece vă dă impresia greşită a unei presupuse recunoaşteri, precum şi o acoperire pentru greşelile dvs., lăsându'vă în întunericul deşartelor voastre dogme. Susţineţi în epistola dumneavoastră că poziţiile dogmatice înfăţişate în scrisoarea mea către Comunitatea dvs. religioasă sânt – zice'se – „conjuncturi”, scriind următoarele:

„Permiteţi'mi să vă spun că lucrurile pe care le'aţi scris şi le'aţi prezentat ca fiind învăţătura Bisericii Catolice nu sânt predicate de Biserica Catolică, care nu a învăţat – şi nu învaţă – nici toate celelalte lucruri scrise în manualele de religie şi istorie din ultimul timp, manuale care au otrăvit sufletele inocente ale studenţilor şi au cultivat intoleranţa.”

În loc de orice alt răspuns la referirile dvs. – pe care îngăduiţi'mi să le numesc inexacte şi, prin urmare, peiorative – către smerita mea persoană, voi cita doar două paragrafe dintre nenumăratele preschimbări ale Comunităţii dvs. religioase, luate din cartea „Catehismul Bisericii Catolice” *(Cactos – Libreria Editrice Vaticana 1996)*, aflată în circulaţie.

La pagina 332, se spune: „*Purificarea finală sau Purgatoriul. 1030. Toţi cei ce mor în harul şi prietenia lui Dumnezeu, fără să fie însă purificaţi în întregime, deşi sânt siguri de mântuirea lor veşnică, trec după moarte printr'o purificare, pentru a obţine sfinţenia necesară intrării în fericirea cerească*”, iar la pagina 454 se spune:

„*X. Indulgenţele. 1471. Învăţătura şi practica Indulgenţelor în Biserică este strâns legată de rezultatul sacramentului Pocăinţei. Indulgenţele sânt iertarea în faţa lui Dumnezeu a pedepsei vremelnice meritată pentru păcate, iertate deja în ceea ce priveşte vina, pe care credinciosul, sub condiţii determinate, o obţine pentru sine însuşi sau pentru răposaţi prin slujirea Bisericii, care, ca împărţitoare a răscumpărării, împarte comoara meritelor lui Cristos şi ale sfinţilor. Indulgenţele se pot aplica atât celor vii, cât şi celor răposaţi.*”

Este sau nu adevărat că, prin aceste poziţii dogmatice, în Biserică a fost introdus un element juridic? Că lucrarea mântuitoare a Domnului Slavei este înfăţişată ca un soi de „dă şi ia” între Om şi Ziditorul său? Oare Domnul milelor – Cel ce nu are trebuinţă de nimic, care este neatins de patimi şi mai presus de toată înrâurirea lumească – nu'i defăimat pe faţă atunci când este înfăţişat ca un judecător aspru şi rău?

Întregul ethos a fost alterat; Noul Testament – acel Nou Legământ între Dumnezeu, Lume şi Om este deformat; deformată este şi Mântuirea, adusă de Fiul şi Cuvântul Tatălui, Care S'a

jertfit; toate, în urma acestor învăţături neteologice. Aşadar, referirile mele la răstălmăcirile dvs. sânt doar nişte „conjuncturi”? Puteţi explica, după temeiul tragicelor dvs. credinţe înainte-pomenite, de ce vameşul şi fiul risipitor au fost îndreptăţiţi, iar fariseul şi fiul cel mare din pildă, nu? Mai mult, cum se face că, fără nici o pedeapsă, fără nici o pocăinţă, femeia preacurvară ce fusese prinsă desfrânând, a fost iertată de osânda legiuită a omorârii cu pietre? Cum se face că întâiul cetăţean al Raiului s'a întâmplat să fie un tâlhar de pe cruce? Şi, cel mai însemnat lucru, ce loc poate fi pentru raportarea juridică a lucrărilor cuiva în Via Sa? Aţi uitat cuvintele Sale în privinţa „slugilor viclene”?

Această epistolă a mea nu este o diatribă sau un studiu al nesfârşitelor erori ale Comunităţii dvs. religioase, aşa că cele scrise reprezintă doar nişte observaţii. Din uriaşul număr de greşale ale dvs., am mai ales una, pe care aţi înveşmântat’o într'o haină dogmatică. Mă refer la noua învăţătură despre aşa’zisa Neprihănită Zămislire (Imaculata Concepţie) a Născătoarei de Dumnezeu, proclamată ca dogmă de Papa Pius al IX’lea în anul 1854 şi, pentru a nu vă mai îndoi încă o dată că această învăţătură vă aparţine, voi cita din înainte-pomenitul Catehism referinţa limpede de la pagina 163:

„491. De’a lungul secolelor, biserica a devenit conştientă că Maria, cea care fusese „dăruită cu har” de către Dumnezeu, era „răscumpărată” încă din

timpul zămislirii ei. Acest lucru este mărturisit în dogma Neprihănitei Zămisliri, proclamată de Papa Pius al IX'lea în 1854: fericita şi pururi fecioara Maria, prin harul unui favor excepţional al Atotputernicului Dumnezeu şi în vederea meritelor lui Isus Cristos, Mântuitorul neamului omenesc, a fost ferită de orice urmă a păcatului strămoşesc încă de la zămislirea ei."

Dacă această înşelăciune a „neprihănitei zămisliri" a Pururea Fecioarei, Născătoare de Dumnezeu, ar fi adevărată, ne puteţi spune cum i'a transmis ea mortalitatea omenească Ipostasului celui desăvârşit întrupat, Dumnezeului şi Fiului ei, Cel fără de păcat şi desăvârşit?

V'aţi gândit vreodată că dacă această greşeală a dvs. ar fi un adevăr, atunci moartea Fiului lui Dumnezeu ar însemna că a fost una „prefăcută", de vreme ce mortalitatea nu s'ar fi putut transmite firii Sale omeneşti? Vă puteţi da seama cât de tragice sânt credinţele dvs.?

Aveţi dreptate să simţiţi o răspundere mare pentru prezent şi viitor. Nu aţi amintit nimic, însă, despre greşelele trecutului şi nu le'aţi recunoscut ca erori. Multe dintre acestea dăinuie încă.

Oare, prin recunoaşterea greşelelor trecutului, s'ar clătina „negreşelnicia" papală? Din nefericire, sântem pierduţi dacă nu recunoaştem greşelile trecutului şi, mai ales, dacă le repetăm în viitor – în viitorul pentru care simţiţi o aşa mare răspundere, după cum aţi

spus. Pentru toate acestea, e nevoie de smerenie, dragoste şi dumnezeiască luminare – incompatibile cu „negreşelnicia” diavolească care a răsturnat ecleziologia şi orânduiala Bisericii Nedespărţite.

În cele din urmă, socot inacceptabil încă un paragraf din scrisoarea dvs., care încearcă – prin intermediul unor artificii de interpretare – să semene neînţelegere şi vrajbă între mine şi Înalt Preasfinţia sa Arhiepiscopul Athenei şi Întregii Ellade, Hristodul, binecunoscut pentru curtoazia sa, duhul său împăciuitor şi simţămintele sale adevărate de dragoste; pentru aceasta, scrisoarea dvs. îşi depăşeşte limitele când invocă inoportunitatea epistolei noastre în contextul bolii Înalt Preasfinţiei sale, care – în ciuda interpretărilor dvs. – rămâne neclintit şi statornic în cuvintele Părintelui Cosma Etolul, patriarhul neamului neoellin, pe care adesea îl pomeneşte, şi care întotdeauna a grăit pe înţeles şi limpede, asemenea multor altor Sfinţi Mucenici şi Părinţi ai Bisericii – de la Sfântul Marcu al Efesului şi Sfinţitul Mucenic Chiril I Lukaris, până la noii mucenici Sârbi ai veacului douăzeci, care au vădit vina, din pricina eresurilor, a decăzutului Scaun Papal şi a cârmuitorului său în erezie, Întâi-stătătorul Scaunului.

Aş vrea să închei această epistolă cerându'vă să vă lepădaţi de erezia cea Latinească şi să vă întoarceţi la Biserica cea Sobornicească şi Nedespărţită a primilor 1000 de ani, a cărei

Credinţă, Teologie, Nevoinţă, Duhovnicie, Ocârmuire, Adevăr şi Predanie s'au urmat de'a lungul vremii prin următoarea sa istorică: Biserica Ortodoxă (Drept-slăvitoare) Sobornicească.

Înlăturaţi de pe ochii dumneavoastră negura celor 1000 de ani de trăire mincinoasă, şi uniţi'vă cu Biserica Ortodoxă, cea Una, Sfântă, Apostolească, Nedespărţită şi Sobornicească, pe care *„porţile Iadului nu o vor birui”*, ca să vă puteţi întoarce la Unul şi Singurul Trup al lui Hristos şi să aflaţi, astfel, milă şi har. Aşteptând răspunsul dumneavoastră, rămânem al vostru nefăţarnic.

Cu adâncă dragoste şi bune-doriri
Mitropolitul † Serafim al Pireului

Traducător Radu Hagiu
Orthodoxos Typos
Iulie 2007

Iar când au săvârşit toate cele scrise despre El, coborându'L de pe cruce, L'au pus în mormânt.

MESAJUL PĂRINTELUI IUSTIN PÂRVU, MĂNĂSTIREA PETRU VODĂ

Iubiţi fii ortodocşi ai acestui neam,

Ortodoxia şi neamul nostru au coexistat încă din primele veacuri ale creştinismului şi de atunci ortodoxia a fost sufletul acestui neam. De aceea noi am

şi dăinuit în istorie cu demnitate până astăzi, datorită binecredincioşilor noştri voievozi şi tuturor mărturisitorilor şi rugătorilor acestei ţări, care au preferat mai bine să moară decât să vândă credinţa propovăduită nouă de Sfântul Apostol Andrei, şi au fost totdeauna conştienţi că aceasta este cinstea şi puterea neamului, şi nu altceva. Datorită faptului că am păzit credinţa nevătămată, mai rezistă acest neam în istorie, acum.

Dragi credincioşi, vă aduc în atenţie faptul că de noi depinde soarta acestui neam, de noi depinde Predania pe care o vor moşteni fiii fiilor noştri, de noi depinde mântuirea acestui neam. Învăţaţi de la eroii şi martirii noştri cum s'au luptat să ne păstreze nouă, celor de azi, învăţătura strămoşilor noştri. Ei nu au tăcut, dragii mei, niciodată când a fost vreme de mărturisire, când vrăjmaşii ortodoxiei năvăleau asupra credinţei noastre. Chiar dacă mulţi au tăcut, mari oameni de stat, mari feţe bisericeşti, poporul credincios nu a tăcut, totdeauna s'au găsit oameni de valoare, investiţi cu putere de sus, care să mărturisească adevărul.

Ceea ce se întâmplă astăzi în viaţa noastră bisericească este foarte grav, nu este lucru lipsit de importanţă. Nu trebuie să trecem indiferenţi pe lângă problemele cu care se confruntă Biserica noastră. Sfinţii Părinţi aşa ne învaţă, că atunci când credinţa ne este primejduită, porunca Domnului este să nu păstrăm tăcerea şi nimeni nu este îndreptăţit să zică *„dar, ce, eu*

sânt prea mic, cine sânt eu să mă amestec în problemele Bisericii?”

Nu, dragii mei, Sfinţii Părinţi ne învaţă că dacă noi vom rămâne nepăsători şi vom tăcea, pietrele vor striga. Este necesar să ne cunoaştem catehismul, canoanele şi învăţătura Bisericii noastre. Pentru că, uitaţi ce se întâmplă - trecem indiferenţi pe lângă un gest precum al acestui ierarh, care a îndrăznit să treacă cu atâta uşurinţă peste stavilele puse de dumnezeieştii Părinţi, şi anume să se împărtăşească cu cei care au apostat, pentru că greco-catolicii au fost şi rămân schismatici, afurisiţi de Biserica Ortodoxă.

Vedeţi dumneavoastră, acum? Aceste vremuri sânt mult mai dificile, pentru că ei încearcă acum să ne amăgească prin căi diplomatice, politiceşti, să ne ştirbim credinţa, unindu’ne ca într’o horă a unirii cu toate credinţele eretice. Sărmanii greco-catolici, ei nu au făcut decât să cadă în plasa papistaşilor, să fie o unealtă a lor, chiar dacă ei nu sânt conştienţi de lucrul acesta.

Nu avem nimic cu bieţii greco-catolici, îi lăsăm să se roage liniştiţi în bisericile lor, dar să nu atenteze la bisericile şi credinţa noastră. Noi îi respectăm pe toţi, noi nu am purtat niciodată un prozelitism aşa cum a purtat Biserica Catolică, noi nu am impus niciodată cu forţa credinţa noastră, nimănui.

Cu toţii ştim cât au suferit ortodocşii noştri din Ardeal în timpul uniaţiei. Câte falsuri, câtă

mişelie, câtă necinste! Acestea au fost dintotdeauna metodele romano-catolicilor. Ce încredere putem avea noi în ei? Ce unire şi amestec să avem noi cu ei? Nu vedeţi unde a dus tot acest ecumenism?

Am ajuns să pătăm faţa Ortodoxiei prin acest act necanonic al Mitropolitului Nicolae Corneanu. Numai durere şi suferinţă au adus papistaşii neamului nostru. Duşmanii adevărului vor cu orice preţ să ne compromită. Ei nu mai vin să te atace direct, ca în alte vremuri, ci vin cu viclenie, cu înşelătorie. De aceea şi Mântuitorul ne spune să ne păzim de lupii cei în piei de oi şi că vor veni învăţători mincinoşi.

Ce încredere să avem noi în acest ecumenism, când, aşa cum spune şi Părintele Stăniloae, romano-catolicii au făcut din problema reunirii bisericilor un obiect de târguială confesională? Pe ei prea puţin îi interesează să fie în adevăr, la ei primează supremaţia papei. Toate încercările de unire din istoria Bisericii nu au făcut altceva decât să agraveze şi mai mult neînţelegerile dintre Apus şi Răsărit; au dus şi la mai mari neînţelegeri, şi politice şi economice şi militare. Au căutat permanent să se extindă aşa după cum au obiceiul şi până astăzi, căci papalitatea nu este altceva decât coroana marelui imperiu roman, aşa cum spuneau ei că papa este soarele, iar împăratul este luna.

Câte suferinţe şi umilinţe au răbdat bieţii români ardeleni, pentru că nu erau lăsaţi să'şi săvârşească în linişte cultul lor, liturghia lor. Dar nu au stat nepăsători, au mărturisit alături de Sfinţii Visarion, Sofronie şi Oprea. Aceştia să fie pildă pentru noi. Iată câtă durere şi curaj în acelaşi timp, reiese din cererile lor către regina Maria Tereza:

„Iată noi, ţăranii din principat, facem de ştire Măriilor Voastre, anume din acest judeţ al Hunedoarei, al Albei, al Zarandului, împreună cu scaunele cele mai îndepărtate, despre acest lucru, că noi aşa poftim de la cel mai mare, pană la cel mai mic… Toate neamurile îşi au legea lor, şi au pace în legea lor. Şi proorocul Moise a dat legea jidovilor şi ei o ţin în pace, iar noi sântem prigoniţi neîncetat pentru legea noastră. De ce nu ne daţi pace ca să ne odihnim? De ce să dăm uniţilor bisericile, pe care bieţii de noi le'am zidit cu cheltuiala şi cu mâinile noastre? Nu, niciodată, pană ce sântem vii!

Dar să fim scurţi, cinstiţi domni: când va sosi episcopul şi stăpânul legii noastre şi va face judecată asupra bisericilor, care să se dea uniţilor, le vom da; pană atunci însă, nu. Căci e păcat mare să rămână bisericile închise în acest post. Nu'i cu cuviinţă, nici Dumnezeu nu vrea şi nici românii nu o îngăduie. Căci prea de ajuns ne'am rugat cu toată cuviinţa, şi n'am primit nici un răspuns, ca şi când niciodată nu ne'am fi rugat. Nici noi nu sântem vite, cum cred Măriile Voastre, ci avem biserica noastră. Iar bisericile nu de aceea sânt clădite, ca să rămână goale, şi nici noi nu ne vom mai închina în grajduri,

ci ne vom duce la biserici, ca să ne rugăm acolo şi ca să nu rămână goale."

Vedeţi cum a supravieţuit Ortodoxia? Prin dârza rezistenţă a poporului, a clerului şi a monahilor. De la început ei s'au folosit de conducători slabi, de ierarhi slabi, pe care i'au momit cu făgăduinţe zadarnice, dar credincioşii au stat în picioare. Şi ca să vedeţi viclenia şi perfidia lor, ascultaţi ce se spune într'o scrisoare din 11 martie 1701 a lui Gavril Kapy - superiorul *„Misiunii de propagandă catolică în Dacia"* către cardinalul Leopold Kollonits:

„Eu cred că acum va fi de ajuns să ne mulţumim cu primirea unirii în principiu, fiindcă ar fi foarte periculos, ba chiar imposibil, să înlăturăm toate obiceiurile cele rele ale Românilor. De aceea va fi de ajuns ca episcopul şi ceilalţi dintre ei, când vor face în viitor mărturisirea credinţei şi a unirii, să promită în general, că voiesc să depindă de biserica catolică şi de oficianţii substituiţi, şi că voiesc să trăiască după ritul grecesc aprobat de biserica catolică şi în alte ţinuturi. Va fi apoi datoria noastră, pe viitor, să schimbăm încetul cu încetul multe din obiceiurile lor, şi anume să le schimbăm chiar şi liturghia şi forma cultului divin, spunându'le că obiceiurile acestea s'au introdus la ei din prostia şi neştiinţa preoţilor lor din ţările acestea." Acestea au fost adevăratele intenţii ale iezuiţilor.

La sinodul de la Ferrara-Florenţa (1438-1439), mulţi ierarhi au căzut, dar s'au pocăit şi vedeau această cădere mai rea decât oricare. De

ce să repetăm greşelile lor, când putem să învăţăm din greşelile lor?

Catolicii au folosit foarte mult politica în viaţa bisericească. Ea este lipsită de curăţie, foloseşte necinstea şi fariseismul politic. Din pricina catolicismului am ajuns la un moment dat ca Ardealul să cadă în mâinile lor fără nici un drept, în sfârşit, de apel, până în zilele noastre; astăzi noi nu mai sântem în măsură să stăpânim ţara aceasta a noastră. Ei încearcă să ne cotropească pe toate căile: şi pe cale religioasă, şi pe cale comercială, şi pe cale financiară, nu mai vorbesc de calea lingvistică, nu mai găseşti nici un indicator în limba română, iar terenurile şi întinderile mari, pe care le cumpără grofii ăştia din Ardeal, sânt în mâinile lor.

Să ne aducem aminte de scrisoarea Patriarhului Dosoftei către Episcopul Atanasie Anghel, care căzuse în ispita uniatismului şi care îl mustră aşa:

„Chir Atanasie, adu'ţi aminte că ai venit în Ţara Românească şi ai cerut să te fac mitropolit în părţile acelea, adu'ţi aminte cum te'am înţeles că eşti om rău şi că inima ta nu era dreaptă cu Dumnezeu, şi a trecut atâta vreme şi înconjurai drumurile, şi apoi cu făgăduielile tale şi cu înfricoşatele'ţi jurăminte ne'ai mişcat şi pe noi şi pe ceilalţi de te'au ales arhiereu, şi la urma urmei ai fost hirotonisit cu cinste şi ai fost socotit de toţi mai presus decât ţi se cădea. Ai mărturisit înaintea îngerilor, a arhanghelilor şi a lui Dumnezeu, că vei avea credinţă în Sfinţii Părinţi şi a lui Dumnezeu Biserică. Apoi a venit aici un tânăr

şi ne'a spus că te'a văzut la Viena că ai liturghisit cu cardinalul şi alţi popi frănceşti, şi de două ori în acea liturghie frăncească te'ai lepădat de Sfânta Biserică A-toată-lumea. Ai mărturisit Biserica Romei, ceea ce înseamnă: schismatică şi eretică. În sfârşit, am auzit că te'ai întors în Ardeal şi erai pe căruţă cu şase cai şi înaintea ta au aprins făclii, că ai strâns preoţi şi le'ai făgăduit iertare de dăjdii şi alte lucruri lumeşti, numai să fie uniţi, ceea ce e totuna ca şi a fi despărţiţi de Dumnezeu […] şi astfel te'ai făcut din păstor lup, pentru că oile ţi le iei din stana lui Hristos şi le răpeşti în gura diavolului. Ci eu îţi spun: fiule Atanasie, pe care iarăşi te plâng până ce Hristos va lua chip în tine, vino'ţi în simţire, nu te teme de jurămintţile ce le'ai făcut la Viena, ci teme'te de acelea ce le'ai făcut când te'ai hirotonisit arhiereu. Nu eşti copil mic, gândeşte'te că ale latinilor sânt îndoiri, sânt lucruri schismatice, sânt minciuni, sânt înşelăciune, sânt străine de Sfânta Evanghelie şi de Sfinţii Părinţi."

Aşadar să nu ne facem părtaşi la erezie, ci mai bine să murim muceniceşte pentru adevărul Bisericii lui Hristos, după cum spune şi troparul: *„Sfinţilor mucenici, care bine v'aţi nevoit şi v'aţi încununat, rugaţi'vă Domnului să se mântuiască sufletele noastre."*

Fraţi români, nu daţi uitării martirajul sfinţilor noştri! Să nu ne facem părtaşi la erezie! Apăraţi'vă credinţa şi sufletele voastre şi ale fiilor voştri. Amin.

Sinodul I Ecumenic: întemeierea slăvitului Crez ortodox şi anatematizarea ereticului Arie

MEMORIUL PĂRINŢILOR ROMÂNI DIN SFÂNTUL MUNTE ATHOS CĂTRE SFÂNTUL SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Preafericite Părinte Patriarh,
Înalt Preasfinţiţi Părinţi Mitropoliţi şi Arhiepiscopi,
Preasfinţiţi Părinţi Episcopi şi Episcopi Vicari

La îndepărtatele Chilii din Sfântul Munte Athos, unde din mila Maicii Domnului ne petrecem viaţa călugărească, au ajuns veşti grozav de triste pentru Sfânta

noastră Ortodoxie.

Bucuria acestor zile ale Penticostarului, cea mai luminoasă perioadă a anului liturgic, ne'a fost adânc înnegurată de aflarea celor petrecute la Timişoara, oraş mitropolitan, în prima duminică după Înjumătăţirea praznicului Învierii. Împărtăşirea mitropolitului ortodox Nicolae Corneanu cu cei care l'au răstignit pe Hristos în urmă cu 300 de ani şi continuă să'L răstignească, punând la grea încercare sufletele şi vieţile românilor ortodocşi din Ardeal, reprezintă un fapt fără precedent în istoria Bisericii Ortodoxe Române, şi, după cum reiese din Sfintele Canoane ale Bisericii şi din scrierile Sfinţilor Părinţi, constituie un act de cea mai mare gravitate, asemănat adesea de Sfinţii Părinţi cu vânzarea lui Hristos.

Nu am fi purces la scrierea acestor rânduri dacă în aceste zile mâhnirea nu ne'ar fi fost şi mai mult sporită de tulburarea pe care o aflăm la mulţi dintre închinătorii români ai Sfântului Munte, care cu nelinişte ne cer ajutorul în rugăciune şi sfatul. Unii preoţi se întreabă: în ce măsură, ierarhul cel apostat de la Credinţă mai poate fi pomenit la sfintele slujbe, călcându'şi conştiinţa care'l îndeamnă să urmeze Canoanelor Sfintelor Sinoade ale Bisericii; ceilalţi, mirenii, se întreabă dacă le este îngăduit să se mai împărtăşească de la preoţii care rămân în comuniune cu mitropolitul, care s'a lepădat mai mult decât simbolic de propria turmă, de Trupul lui Hristos.

Sfântul Atanasie cel Mare porunceşte ca nu numai să nu avem nicio părtăşie cu ereticii, dar nici măcar cu cei ce au părtăşie cu cei rău-credincioşi. Cu ce inimă poate primi un creştin dreptslăvitor vestea că mitropolitul Nicolae Corneanu, la vârsta sa înaintată, care se cuvenea a fi cea a desăvârşirii înţelepciunii şi a discernământului duhovnicesc, s'a împărtăşit de *„pâinea otrăvitoare a celor care se leapădă de Hristos"?*

Ne'a venit greu să credem că aşa ceva s'a putut întâmpla în Biserica Ortodoxă Română, iar Comunicatul oficial din 26 mai a.c. al Uniţilor din România, refuzul mitropolitului de a dezminţi cele afirmate de aceştia, precum şi fotografiile care au ajuns până la noi, ne'au încredinţat de realitatea celor petrecute. Poate că acest deznodământ se putea anticipa atunci când mitropolitul Banatului afirma că papa este, de drept, capul Bisericii şi va trebui să'l recunoaştem cu toţii ca atare, sau când ceda cu multă solicitudine greco-catolicilor - de parcă erau proprietăţile sale - bisericile zidite cu sudoarea şi jertfa strămoşilor, celor care au revenit în secolul trecut la Ortodoxie. Ce ar mai putea urma? Nu găsim nicio explicaţie raţională gesturilor Mitropolitului Banatului. Oare acesta a uitat că este, mai înainte de toate, păzitorul Dreptei Credinţe în cadrul mitropoliei pe care i'a încredinţat'o Biserica spre păstorire?

Nu a auzit oare niciodată, mitropolitul Corneanu, cuvintele Apostolului neamurilor

care spune: *„Paharul binecuvântării, pe care'l binecuvântăm, nu este, oare, împărtăşirea cu Sângele lui Hristos? Pâinea pe care o frângem nu este, oare, împărtăşirea cu Trupul lui Hristos? Ca în pâine [cea una], un trup sântem cei mulţi; căci toţi ne împărtăşim dintr'o singură pâine"* (*I Cor. 10:16,17*).

Iar cum Hristos are numai un singur Trup, nu înseamnă oare că, dacă ne împărtăşim din pâinea celor care nu sânt în comuniune cu Biserica, ne lepădăm de Însuşi Hristos, Îl trădăm aşa cum mai înainte de toţi a făcut Iuda?

Aceasta este tâlcuirea pe care Sfinţii Părinţi o dau cuvintelor Sfântului Apostol Pavel: *„Iată, a arătat aici lumina lumii, că părtăşia este participare şi nu este cineva întreg la minte care să nu spună că participarea este împărtăşire. După cum dumnezeiasca Pâine cu care se împărtăşesc ortodocşii îi face pe toţi cei ce se împărtăşesc de ea un singur Trup, tot aşa şi pâinea ereticească îi face părtaşi unii cu alţii pe cei ce se împărtăşesc de ea şi îi înfăţişează un singur trup potrivnic lui Hristos"* în zilele noastre, când în societate domneşte confuzia, poate mai mult decât oricând, faptul ia dimensiuni tragice. Spunem aceasta gândindu'ne la mulţi dintre credincioşii evlavioşi ai Bisericii Ortodoxe Române, care, smintiţi de astfel de gesturi, cedează propagandei grupărilor schismatice şi eretice ce s'au înmulţit în ultimii ani. Împărtăşirea cu eterodocşii a lui Nicolae Corneanu, unul dintre mitropoliţii Bisericii Ortodoxe Române, aflat în comuniune cu Sfântul Sinod, nu oferă oare

sprijin şi justificare celor care, sub falsul chip al dreptei Credinţe, îşi fac tot mai mulţi prozeliţi din mădularele Trupului lui Hristos?

Ce conştiinţă ortodoxă se mai poate pretinde de la credincioşii ortodocşi de rând, care, în majoritate, nu au o solidă cultură teologică, când chiar un arhipăstor dovedeşte indiferenţă faţă de Adevărul Hristos şi se alătură turmei condusă de erezia infailibilităţii papale? Şi mai multă durere ne provoacă gestul mitropolitului Corneanu în contextul în care acesta a fost apreciat de comunitatea greco-catolică din România (vezi comunicatul) precum şi de presa catolică din străinătate ca o minune, ca o reîntoarcere a românilor la comuniunea cu Roma, eveniment comparat cu cel petrecut la anul 1700. Acest an nu este însă pentru poporul român unul de aniversare şi bucurie, ci el semnifică trădarea Ortodoxiei, singura Credinţă adevărată, şi a neamului românesc. Semnarea de către Atanasie Anghel a unirii cu Roma a fost începutul a sute de ani de suferinţe şi prigoană a credincioşilor ortodocşi din Transilvania. Rana deschisă atunci nu s'a vindecat nici până astăzi.

Se pare că acela care ar fi trebuit să fie arhipăstorul ortodocşilor din Banat, a uitat de zecile de mii de ortodocşi ardeleni care au fost nevoiţi să'şi părăsească locurile natale, casele şi bruma de agoniseală pentru a trece munţii în Moldova şi Tara Românească, unde'şi puteau păstra Credinţa Ortodoxă. A uitat de mulţimea celor care cu sfâşietoare durere priveau

neputincioşi bisericuţele de lemn arzând şi mănăstirile dărâmate cu tunul (mai multe de 240 la număr) de cei care astăzi se laudă că au adus Ardealul la „dreapta credinţă” catolică.

A dat uitării pe sfinţii care au mucenicit pentru apărarea Credinţei Ortodoxe, pe cei care au *„ales mai bine a pătimi pentru Hristos”*, decât să se cuminece *„cu împărtăşania eretică ce desparte de Hristos”*, căci aceea era împărtăşania celor care în numele lui Dumnezeu schingiuiau şi omorau pe ortodocşii ce nu voiau să li se supună şi să se închine papei.

După sute de ani de la aceste evenimente, Biserica Ortodoxă, *„Maica duhovnicească a poporului român”*, îi înscrie în calendar cu vrednică cinstire pe Sfinţii Mărturisitori ai Ardealului, pe luptătorii pentru apărarea dreptei credinţe.

Oare aşa înţelege Nicolae Corneanu să cinstească pe mucenicul Atanasie Tudoran, Sfânt român trecut în calendarul Bisericii Ortodoxe cu numai două săptămâni înaintea gestului apostat, Mucenic martirizat de strămoşii celor cu care astăzi mitropolitul ortodox al Banatului se înfrăţeşte în credinţa prin împărtăşire?

După cum ştim, cele două dimensiuni ale Bisericii, cea luptătoare şi cea triumfătoare, se află într’o permanentă comuniune, manifestată în mod deplin în Dumnezeiasca Taină a Dumnezeieştii Liturghii. Mai poate mitropolitul Corneanu să rămână în comuniune

cu mucenicul Nicolae Oprea, cu mărturisitorii Visarion şi Sofronie, cu mitropolitul Iosif, cu preotul Ioan din Galeş, câtă vreme ei s'au sfinţit tocmai pentru că au mărturisit Credinţa Ortodoxă, opunându'se catolicizării românilor din Ardeal, iar el se împărtăşeşte cu cei care se revendică urmaşii ucigaşilor lor? Iar dacă nu se mai poate afla în comuniune cu ei, cum va putea să rămână în comuniune cu Trupul Bisericii care'i cinsteşte ca Sfinţi, cu Mântuitorul Hristos care i'a preaslăvit în Împărăţia Sa?

După smerita noastră cugetare, dacă nu se iau măsuri urgente, lucrurile pot să conducă la o grava criză bisericească. Judecând după *„uşurătatea de minte"* cu care a acţionat până acum, mitropolitul Corneanu ar putea fi în stare - lucru sugerat şi de comunicatul comunităţii unite din România din data de 26 mai - să se rupă de BOR şi să încerce să treacă, cu turmă cu tot, la cei uniţi cu catolicii. Şi vor fi cele de pe urmă ale sale, mai rele decât cele dintâi.

Prin împărtăşirea din pâinea celor care cu ură nesfârşită s'au luptat împotriva dreptei Credinţe, făcând Bisericii lui Hristos din Ardeal şi de pretutindeni mai mult rău decât păgânii şi turcii oarecând, mitropolitul Corneanu îşi afirmă, din păcate, o nouă identitate, ne dă de înţeles că se uneşte cu cei care sânt în afara Bisericii strămoşeşti. Asumarea acestei poziţii nu este însă compatibilă cu cinstea de întâistătător al Mitropoliei Banatului, ce se cuvine să fie făclie a adevărului şi apărător al

credinţei ortodocşilor români de pe acele meleaguri.

Având în vedere toate acestea, în numele tuturor monahilor români din Sfântul Munte care se simt solidari în comuniunea de rugăciune cu Biserica şi neamul în care s’au născut trupeşte şi duhovniceşte, vă rugăm să îndepărtaţi cât se poate de curând confuzia şi pericolul pe care actul mitropolitului Corneanu le face să planeze asupra credincioşilor Bisericii Ortodoxe de pretutindeni.

Ne rugăm Părintelui Ceresc ca Sfântul Duh să nu întârzie să se arate şi acum ajutător. Datoria noastră ca fii ai Bisericii celei Una, Sfântă, Sobornicească şi Apostolească este de a ne arăta vrednici următori ai Sfinţilor Părinţi prin păzirea învăţăturii Evangheliei Domnului şi a Sfintelor Canoane, care ne sânt strajă şi călăuză nemincinoasă pe calea mântuirii în Hristos. Avem toată nădejdea că nu veţi pregeta să vegheaţi la liniştea şi pacea Bisericii Ortodoxe Române.

Având acestea în minte,
cerem Înalta binecuvântare a Arhieriilor Voastre.
Cu adâncă smerenie şi cu tot respectul cuvenit.

Şi cel ce nu'şi poartă crucea sa şi nu vine după Mine, nu poate să fie ucenicul Meu.

MĂRTURIA PĂRINTELUI ARSENIE PAPACIOC

„Adevăratul creştin este un ascultător desăvârşit faţă de cele spuse de Hristos, iar Hristos este ortodox"

Parintele Arsenie Papacioc este şi rămâne una dintre marile personalităţi duhovniceşti, care încă supravieţuieşte nu doar vârstei sale, dar şi întregii situaţii

sociale, politice, culturale din vremurile noastre.

Astăzi, Sfinţia sa se face simţit şi ca o respiraţie a duhului în sufletele multor oameni dornici de adevăr, lumină şi mântuire. Părintele Arsenie rămâne şi este un dar de la Dumnezeu, lăsat nouă, din mila şi dragostea Sa pentru noi, pentru tot românul din ţară, dar şi de peste hotarele ei.

Astfel, în dilema şi dezbaterea apărută pe marginea împărtăşirii Mitropolitului Banatului Nicolae Corneanu în Biserica Greco-Catolică, am găsit de cuviinţă să îi luăm un interviu, pentru a afla părerea Sfinţiei sale cu privire la acest eveniment.

- *Preacuvioase Părinte Arsenie, ce părere aveţi despre evenimentul care a avut loc recent în Banat? Mitropolitul Nicolae Corneanu s'a împărtăşit de bunăvoie şi nesilit de nimeni în biserica Greco-Catolicilor din Timişoara…*

- Părinte, ce părere sa am? O părere negativă, pentru că gestul Mitropolitului Nicolae Corneanu nu este necontrolat, ci este demonstrativ. Mă exprim şi ceva mai mult: nici măcar nu recunoaşte, după ce a fost fotografiat, de unde se vede că el însuşi se consideră vinovat. Consider că este o batjocură ceea ce a făcut Mitropolitul Nicolae Corneanu. Habar nu are că este ortodox!

A fost comunist şi nu orice fel de comunist, ci unul vândut comuniştilor. Este şi rămâne o căpetenie comunistă. Referitor la apostazia sa,

am primit veşti şi din Grecia. Grecii ăştia, domnule, le ştiu pe toate, sânt foarte atenţi! Sinodul BOR, însă, nu a dat nici un răspuns. Sinodul nostru tace. Ar fi cazul să se trezească şi să ia o măsură. Nu sânt de părere să se ia o atitudine de jos în sus, pentru că riscăm să ne risipim forţele, care ne sânt atât de necesare într'un moment de mai mare eficacitate.

Odată am primit un telefon de la un Preasfinţit - niciodată nu mă mai telefonase până atunci să mă întrebe ce fac... I'am răspuns ca sânt foarte bine, şi că mă mişc bine pe picioarele mele ortodoxe. Şi atât...

- *Preacuvioase, consideraţi că Mitropolitul s'a lepădat astfel de ortodoxie şi că ar trebui imediat să fie depus din treapta de mitropolit?*

- Nu sânt eu în măsură să dau un răspuns la această întrebare. Avem în acest sens Sfântul Sinod, care pretinde că încă nu este depăşit.

Mitropolitul Corneanu este cel mai în vârstă arhiereu la noi (mai în vârstă decât el a fost Patriarhul Teoctist, care deja a murit). Personal îl consider un alintat, nici măcar un copil, pentru că unui copil îi poţi găsi o scuză. Să nu credeţi că am ceva personal cu el. Dimpotrivă, îi purtam un profund respect.

Îmi aduc aminte o întâmplare, când eram la Palatul Patriarhal, după ce mă eliberasem din închisoare. Povesteam, pe coridoarele palatului, cu un preot, care era un fiu duhovnicesc de-al meu. Eram bărbierit, pentru că abia mă

eliberasem din închisoare... Deodată, un Părinte înalt, tânăr, a trecut prin holul Patriarhiei, s'a oprit, s'a uitat la mine, m'a sărutat şi a plecat mai departe. Nu ştiam cine e. Apoi am aflat că era Mitropolitul Banatului. De atunci i'am purtat respect ca, de altfel, tuturor Mitropoliţilor...

- *Care ar fi cea mai potrivită modalitate de a linişti evenimentul? Care ar fi cea mai bună atitudine?*

- Autoritatea cea mai mare o are Sinodul. Fără o decizie oficială din partea Sfântului Sinod, orice iniţiativă a unui grup de trăitori rămâne doar o reacţie izolată şi poate fi chiar dăunătoare, pentru că pune în pericol credibilitatea Bisericii, şi aşa discreditată de mulţi.

Din punct de vedere strategic, e o greşeală în momentul de faţă să se atace, pentru că nu este vorba de un simplu ins, ci de un mitropolit care face parte din sânul Sinodului. În plus, nu e încă momentul să ne dăm pe faţă, pentru că demascăm valorile, şi apoi va şti duşmanul unde să atace. Sinodul trebuie să ia o măsură. Dar, din păcate, Sinodul nostru doarme. Mă aştept, totuşi, să aibă o reacţie fermă, înţeleaptă. Până la urmă, oricum adevărul va birui, iar sinodalii care acum se tem să ia o măsură, vor rămâne nişte laşi, pe nicăieri....

Mitropolitul Corneanu, oricum, demult era cunoscut pentru abaterile sale bisericeşti - făcea

Liturghie după Liturghie pentru copii în aceeaşi biserică, precum la catolici, schimba doar masa. Caraghios, nu?! Greşeli de genul acesta, Sfinţia Sa are foarte multe, însă pe parcursul anilor s'au tot tolerat.

Şi acum nici măcar nu îşi recunoaşte greşeala, deşi a fost fotografiat. Un alintat.

- *Care este părerea sfinţiei voastre despre ecumenism şi până unde credeţi că ar avea voie să ajungă această colaborare ecumenică – între ortodoxie şi alte confesiuni?*

- Nu accept nici un fel de colaborare ecumenică, nici un fel de început, ce să mai vorbim despre sfârşit... Nu accept să păstrăm legătura. Sântem ortodocşi, şi o cirtă, o iotă, dacă se cedează, s'a cedat tot, pentru că Hristos vrea de la noi să rămânem întregi. Dracul, în schimb, vrea să'i dai o unghie şi dacă i'ai dat'o, asta înseamnă că nu mai eşti stăpânul întregului, ci eşti doar o parte din întreg, pentru că adevărul nu se măsoară cu metrul. Ori cedezi mult, ori cedezi puţin, e totuna, înseamnă că ai cedat tot.

- *Înseamnă că mişcarea ecumenică o caracterizaţi ca pe o mişcare satanică, diabolică?*

- Aşa este. O mişcare satanică, am şi spus lucrul acesta. Mi s'a pus şi o întrebare, în acest sens, în cartea pe care am scris'o - *Singur Ortodoxia*... şi am zis acolo: Toţi dracii sânt ai dracului! Asta'i..., nu ne putem juca cu

adevărul, nu accept să se schimbe nimic, nici o iotă, nimic! Catolicii de ce au schimbat crucea, dogmele, canoanele, considerându'se fără de nici o greşeală după teoria lor, infailibili prin ei înşişi? Adevăratul creştin este un ascultător desăvârşit faţă de cele spuse de Hristos, iar Hristos este ortodox, pentru că Îl cinsteşte drept pe Tatăl Său. Ortodox înseamnă a fi dreptslăvitor, dreptcinstitor. Aceasta e părerea mea.

Eu personal aştept o hotărâre din partea Sinodului, însă din păcate, Mitropolitul Bartolomeu Anania se pare că a rămas cam singur.

Nimeni nu îşi doreşte moartea, însă sânt situaţii în viaţă când e mai bine să mori decât să faci compromisuri. Iertaţi'mă, vă rog, însă aici vreau să îl parafrazez pe George Coşbuc, *cu o moarte toţi sântem datori, dar nu'i totuna, ortodox să mori sau ecumenist vândut.*

Ce ecumenism? Sântem de peste 2000 de ani în ortodoxie şi acum ne'am trezit să facem plocoane Papei de la Roma! E mai mult decât o mare greşeală. Adevărul e mai presus de toate!

Fraţii mei, acum eu nu vă vorbesc ca un mare erou, ci mă rog lui Dumnezeu să mă întărească în lupta mea de a rămâne ortodox. Dar în ceea ce mă priveşte, eu aşa gândesc, sub nici un chip nu am de gând să cedez. Ferească Dumnezeu!

Am trăit şi continuăm să trăim în vremuri apostolice. Adevărul rămâne acolo unde n'ai

cedat. Dacă unul singur ţine adevărul, acolo e Biserica. Ortodoxia va supravieţui prin el.

Pentru că, dragii mei, dacă ar fi vorba să comparăm cele de aici cu cele ce urmează după viaţa aceasta, e îngrozitor să te gândeşti că intri dincolo ca un trădător al adevărului!

Nu poţi să renunţi nici măcar la o unghie, este unghia mea! Putem să ne prezentam la Judecată cu ciuntiri, cum vine asta? Eu sânt ortodox numai cu o mână, nu şi cu cealaltă? Dar să nu murim de mai multe ori, ci doar o singură dată! O luptă n'are nici un sens, dacă nu este spre o victorie sigură. De aceea trebuie gândită foarte bine strategia luptei. Când porneşti un război, trebuie să fii sigur de biruinţă, iar cel care biruie, întotdeauna, este doar Adevărul. Mă bucur că încă mai sânt oameni conştienţi şi maturi: atât în Rusia, Grecia, cât şi în ţara noastră, care sânt capabili de o atitudine sănătoasă. Deocamdată am pierdut o bătălie, nu şi războiul.

Acestea sânt cuvintele mele şi aceasta este părerea mea.

Mănăstirea Sfânta Maria
Techirghiol
mai 2008

CUPRINS